

DARBININKAS

LVI NO. 67

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS

FRIDAY, SPALIS - OCTOBER 22, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTU

Mirčiai dirbusi įstaiga pradės žmogaus gyvybę rūpintis

Amerika yra pirmoji po karo, ir tuo tarpu vienintelė, padariusi pirmą realų nusiginklavimo žingsnį — šią vasarą pradėjo ir kitais metais baigs sunaikinti visus savo sandėliuose turėtus biologinius ginklus. Ir ta proga yra pareiškęs, kad niekada pirmoji nepanaudos nė biologinių, nė cheminių ginklų. Todėl Amerikos vyriausybė galės ramia širdžia ir švaria są-

žine greit pasirašyti tarptautinę konvenciją, draudžiančią gaminti ir vartoti bakteriologinius (biologinius) ginklus.

Prez. Nixonas šituo žmoniškumo ir taikos keliu pereitą savaitę žengė dar vieną žingsnį pirmyn. Jis nuvyko į Fort Detrick, Md., karinę bazę, kur iki šiol buvo bakteriologinių ginklų tyrimų centras, ir ten formaliai paskelbė, kad žemė, pastatai, laboratorijos ir jų brangūs įrenginiai bus paskirti vėžio tyrimo reikalingumams. Ir toje vietoje bus įkurtas kovai su vėžio liga centras. Dabar tyrinėjimai yra išsimitę po visą kraštą, darbas dirbamas daugiausiai pavienių asmenų, mažose laboratorijose ir be reikalingų priemonių. Dabar gi visi tyrinėjimų darbai bus sukon-

centruoti šitame centre, nors Washingtono esančios valdžios išlaikomas Vėžio Tyrimo Institutas tuo tarpu ten ir pasiliks.

Prez. Nixonas dar pranešė, kad likviduojant karines institucijas, — nes jis mano, kad Amerikai nebeteiks šiam šimtmety kariauti, — vis daugiau tų kariškių reikalingas ne-

berekalingų patalpų, prietaisų ir patyrusio personalo bus galima pervedti taikos tarnybai. Jis plačiau apie tą reikalą nepasakojo, bet pabrėžė, kad tai vienintelis kelias įdėtus didelius pinigus panaudoti geram tikslui.

Sito projekto mintis atsirado tada, kada prez. Nixonas atjungė Ameriką nuo biologinių ginklų ir vėliau nuėjo į kongresą prašyti paskirti po 100 mil. dol. metams kovai su vėžio liga. Jis pasiūlė kongresui sukurti specialią agentūrą tam reikalui planuoti ir administruoti, bet kongresas dar to reikalo iki šiol nesutvarkė.

— Dr. Kissingeris atvyko į Pekiną šį trečiadienį. Oficialaus pasitikimo aerodrome nebuvo. Laisvės žurnalas šią dieną paskelbė du straipsnius: apie Amerikos imperializmą ir Japonijos militarizmą.

— Pirmą kartą per 10 mėnesių Amerikoje krito didmenų kainos. Tai turėtų neilgtrūkum atsiliepti ir į mažmenų kainas.

— Izraelis, manoma, gamina raketas, galinčias nešti nuo 1,000 iki 1,500 svarų antgalius daugiau kaip 300 mylių nuo iššovimo vietos. Antgaliai gali būti ir atominiai sprogmenys, bet nežinoma, ar tokių Izraelis jau turi pasigaminęs. Tik neabejojama, kad jis gali ir tokių pasigaminti. Raketos vardas — Jericho. Pagaminama nuo trijų iki šešių per mėnesį.

Austrijos socialdemokratų manevrai

Viena. — Austrijos parlamento rinkimuose socialdemokratai surinkę virš 50 proc. balsų, todėl dabar jau galės bandyti vieni valdyti. To ir norėję pasiekti, nes norėjo pradėti krašto ūkį socialistinti. Kad greičiau tas reikalas išryškėtų, paleido parlamentą prieš laiką. Iš 183 atstovų socialdemokratai gavo 92 atstovus, krikšč. dem. 80, dešinioji laisvės partija 10. Kadangi dauguma labai maža, todėl jau dabar pareiškė, kad ūkinių reformų socialistini mo prasme dabar nedarys. Komunistai surinko 60,000 balsų, bet atstovo negalėjo praveisti. Dar nepaskelbta, kokia bus vyriausybė — ar vien tik socialdemokratų, su dviejų atstovų dauguma parlamente, ar koalicija su krikšč. demokratais.

Vengras Kanadoje užpuolė Kosyginą

Ottawa. — Sovietų premjeras Kosyginas atvyko Kanadoje pereinamojo laikotarpio vakarą ir buvo apgyvendintas su palyda Chateau Laurier viešbutyje, netoli parlamento rūmų kalvos. Pirmadienio rytą įvyko pirmas Trudeau-Kosyginos pasitarimas. Jį baigė abudu premjerai pasuko pėsti prie parlamento pasivaikščioti. Ten ir įvyko Kosyginos užpuolimas, kurį įvykdė vengrų laisvės kovotojų pasivadinęs gana jaunas vyras. Peršokęs policijos padėtą užvarą, jis šoko prie Kosyginos iš užpakalio, užsikabino ant kaklo, bandydamas jį pernesti ant žemės. Kosyginas, be abejojimo, išsigaudo, bet ant žemės nebuvo permetas, nebuvo sužeistas. Trudeau popiet parlamente pareiškė, kad "įvykis labai pažemino Kanadą". Niekas rimtu to pareiškimo nelaikys, bet čia pat stovėję policijos būriai daugiau domėjosi kas vyko už keliolikos metrų, todėl nespejo pamatyti nė vyro šoki mo per užvarą, nė jo ristiųjų su svečiu.

Ryšium su Kosyginos atvykimu, visų Kanadoj gyvenančių Rusijos nuskriaustų tautų atstovai bandė vienai ar kitaip, visi taikiai būdu, apie tas skriaudas priminti. Piktavimai daugiausiai vyko prie Sovietų ambasados. Žydus tvarkė iš New Yorko atvykęs pats rabinas Kahane, bet po "atentato" prieš Kosyginą jam buvo įsakyta Kanadą apleisti.

— V. Vokietijos Miunchene 1972 m. vyksta olimpiniai žaidimai. Daug milijonų markių kaštus reikalingi įrenginiai: stadionai, baseinai, estrados, aikštės, sportininkų miestelis, nauji keliai, garso-šviesos aparatai, radijo-televizijos bokštai bei sistemos ir dar daug kas. Savo išlaidų dalį padengs miestai ir centrinė vyriausybė, bet aukos prašoma ir iš V. Vokietijos gyventojų, kurie duos jų kiekvieną kartą pirkdami pašto ženklą. Išleistas kelios serijos pašto ženklų milijoniniais tiražais. Kiekvienas pirkėjas turės pridėti prie ženklo kainos dar 5, 10, 15 ar 25 fenigius, žiūrint kokio brangumo ženklą perka.

Čilė-Amerika bando nesusipykti

Washingtonas. — Pasirodė, kad Čilės vyriausybė nėra linkusi susipykti su Amerika dėl atlyginimo už nusavintą turta Amerikos bendrovėms, kurios iki šiol vystė ir eksploatavo Čilės vario kasyklas ir visą vario pramonę.

Pradžioje buvo skelbiama, kad tos bendrovės nieko negaus, bet dar primokėti turėtų, nes per visą laiką gavusios daugiau pelno, negu turėtų normaliai gauti. Jiems buvo viešai pasakyta, kad tokiu savo elgesiu jie pakenks visoms ūkiškai neišsivysčiusiom valstybėms, kurios ieško paskolų ir kreditų pas ūkiškai turtingesnius.

Būta, matyt, ir daugiau rim-

tų motyvų sugrįžti į Washingtoną Čilės užsienio reikalų ministeriui deryboms ant realios kelio užvesti. Pvz. Nixonas ir reikalą irgi rimtai pažiūrėjo, nes į pasitarimą pasiuntė ne ką kitą, kaip savo giliausią patarėją dr. Kissingerį. Jam pasisekė įtikinti čilietį, kad keršto iš Amerikos nelauktina, jeigu bus sutikta mokėti faktais ir sutartimis pateisinamą kainą. Oficialaus pranešimo dar nėra, bet informuoti šaltiniai esą tikri, kad Čilės vyriausybė, komunistus atmetant, priims deryboms vesti sutartą Kissingerio formulę. Numatyta, kad ir JAV bendrovės turės savo reikalavimus sumažinti.

Išvakarėse kelionės į Washingtoną įvykstantį National Confederation of American Ethnic Group konferenciją, JAV LB centro valdybos nariai Algimantas Gečys ir Aušra Zerr kalbasi su Tautų pračiai tirti įstatymo projekto JAV senate autoriumi, senatorium Richard S. Schweiker (dešinėje).

Indija planuoja Pakistano sunaikinimą

Calcutta. — Užsienio korespondentai nuo Indijos-Pakistano pasienio pranešinėja, kad traukinys po traukinio jau kelią dieną rieda su ginklais į šį Indijos pasienio miestą labai stiprioje apsaugoje. Sakoma, kad ginklai skirti R. Pakistane ir pačioje Indijoje tebesilapstantiems Pakistano bengaliečiams, sukilusiems prieš Pakistaną ir tebenorintiems nepriklausomą valstybę įkurti. Jų ir Indijos tikslas esąs suorganizuoti antrą Pakistano kariuomenės puolimą, nes pirmasis šį pavasarį buvo labai greit sutriuškintas kariškiai.

Dabar jau pradėti skelbti duomenys apie tai, kiek sukilusieji prieš centrinę vyriausybę iki Pakistaną kariuomenės atvykimo suspėjo išskerti gyventojų kitų grupių, kurios bengaliečiams nepatinka. Skaičiai šurpulingi, gi vartoti žudymo būdai buvo neįsivaizduojamai žiaurūs.

Vėl pradėti siųsti Indijai ar Pakistanui įspėjimai vengti karo. Tuo reikalu net pasitarima turėjo JAV, Anglijos, Rusijos ir Prancūzijos atstovai. Demarsai padaryti kiekvieno atskirai, bet iš anksto susitarus. Tik labai keista, kad visi iki šiol terkinasi tik žodiniiais diplomatiniais šablonais, nė vienas neturėjo drąsos pasiūlyti veiksmingų priemonių dalykui su-

tvarkyti pagrindinai. Tame nelaimingame kivirče Indija yra padariusi daug neleistinų dalykų, bet ji vis dar tebevaizdina nuskriaustąją. Šitaip elgian-tis karo ten nebus galima išvengti, reikalingas didžiųjų valstybių nešališkas įsikišimas su visais teisingu sprendimu.

Savo krašto apsaugos minis-

terio pareikimu, Indija jau iš

anksto pasakė, kad Pakistanui

nebus gražinta nė viena pėda

žemės, kuri iš jos bus paimta

karo metu. Karo židyns bus

pirmiausiai R. Pakistane, nes

toje pusėje yra indų ginklai, jų

kariuomenė ir tos žemės, ku-

riais ji nori iš Pakistano pasi-

grobti.

Pakistano vyriausybė pasiū-

lė Indijai, kad abi valstybės at-

trauktų savo kariuomenes nuo-

sienų, bet Indija apsimetė pa-

siūlymo negirdėjusi. Vietoj to

pradėjo vežti ginklus į Pakista-

no pasienį. Premjerė Gandhi

atmetė ir taikos derybas su Pa-

kistanu dabar, nes Pakistanas

pirma turįs padaryti taiką su

R. Pakistanu sukilėliais, kurių

net vadovybė nežinoma. Tuo

tarpu ji yra ne R. Pakistane,

bet Indijoje. Žodžiu, visi Indi-

jos pareiškimai ir veiksmai su-

ka į tą pusę, kad R. Pakistanas

būtų atimtas iš Pakistano ir pa-

darytas nepriklausoma valsty-

be, de facto Indijos vasalu.

Ką gavo Kosyginas Alžyre ir Moroke

Kosyginas kelionė į Moroką ir Alžyrą buvo pirmas didesnis bandymas labiau įsitvirtinti Viduržemio jūros baseino rytiniame gale.

Moroke Sovietai karinės bazės savo laivynui negalėjo gauti, bet abu kraštai pasirašė susitarimą duoti vienas kito prekiniams laivams teisę, reikalui esant, pasinaudoti uostų įrengimais. Maskva padidino iki šiol Morokui duodamą ūkinę pagalbą. Šitie mostai sako, kad Kosyginas atvykimas santykius su Moroku paliko draugiškus, nors ideologiškai abu kraštai yra labai toli vienas nuo kito. Bet Sovietų duota ir dar kiek padidinta pagalba yra tik šešėlis to, ką Morokas gauna iš Washingtono. Į Amerikos duodamą pagalbą įeina ir karo lėktuvai.

Unijų didieji bendradarbiaus

Washingtonas. — Didžiųjų unijų vadai sutiko dalyvauti savo darbu ir patarimais ūkinio susidrausminimo antrojeje fazėje, kad būtų sutramdyta infliacija ir atkurtas ūkinis stabilumas. Penki unijų atstovai bus paskirti į algų-atlyginimų komisiją, kuri nustatys standartus atlyginimams ateityje tvarkyti. Dar penki tos komisijos nariai bus paskirti iš darbdavių, kiti penki bus visuomenės (vartotojų) atstovai. Bet unijų vadai išsiskovojo iš prez. Nixono pažadą, kad tos komisijos nutarimai nebus be atodairios vyriausybės organų vetuojami. Tokiems ginčams spręsti prez. Nixonas planuoja naują biudžetą, 20 mil. dol. didesnę už pernykštį. Organizacija turėjo susitaupiusi 40 mil. dol. atsargos fondą juodai dienai, bet jis jau esąs visas sunaudotas. Rugsėjo mėn. algoms mokėti pasiskolinta 15 mil. dol. iš kitų padalinių, kurie tiems reikalams negali būti naudojami, nes jie skirti kitų institucijų darbams finansuoti. Nariai skolingi nario mokesčio 65 mil. dol., bet pusės tos sumos nebus galima atgauti, nes skolininkai yra mažos ir neturtingos valstybės.

Be specialių dovanų, kurių

laikiama iš didžiųjų ir turtingų

valstybių, iš finansinės krizės

nebūsi galima išieiti. Bet U

Thant ta proga pamiršo patarti

sudrausti komisijas, kad jos

nedarytų tokių nutarimų, kurių

įvykdymas reikalingas naujų

išlaidų ir kurios biudžete nenumatytos. Afrikos

nariai mažiausiai mokesčių temo-

ka, bet savo fantastiškais nutarimais

daugiausiai pinigų išmėto. Pagrindiniai bankroto kaltininkai

yra Prancūzija ir Sovietų S-ga, kuri

laiką nemokejusi

savo dalies finansuoti tokiems

projektams, kurie joms

Dejuoja teroro geidusios panteros, kad Pekinas išdavęs revoliuciją

Alžyras. — Amerikos juodųjų panterų partija čia turi savo vadinamą tarptautinį centrą, kuriam Alžyro vyriausybė duoti danti pastogę ir paremianti pinigais — bent taip ką tik pasakojo ten nuo teismo pabėgęs Eldridge Cleaver, vienas iš tos teroristinės grupės organizatorių.

NYT reporteriui jis neseniai papasakojo panterų ir panašių teroristų bėdas. Didžiausia dabar esanti ta, kad Pekinas padavė ranką Washingtonui, nes tai jau reiškia, kad Pekinas atsisakė nuo permanentinės revoliucijos doktrinos. Dabar, girdi, šitie du milžiniai padarys Azijoje taiką, tokiu būdu Amerikai paliks daugiau laisvės rūpintis savo interesais Afriko-

je, Vid. Rytuose ir Europoje. Jie gi kūrė savo planus ant prielaidos, kad nesutarimai tarp JAV ir Azijos turės būti išspręsti tik karu. Dabar gi, kai Kissingeris ir Nixonas važinėja į Pekiną, visos revoliucionierių viltys pakibo ore. Prie to dar prisideda ir santykių gerėjimas tarp abiejų Korėjų. Ir ten nebėsa vilties revoliucinio karo sulaukti.

Tuo pačiu laiku atsiradusi bėda ir partijos viduje — Amerikoje likusi vadovybė irgi atsisakiusi revoliucijos, nes negrįžti išlaisvinimo dabar sieksiantį taikiomis priemonėmis. Grįžti Amerikon Cleaver nepatogu, nes čia turės eiti kalėjiman už teroristinius veiksmus.

Dejonė dėl plano bėdai pašalinti

Jungt. Tautos. — Gen. asamblijos biudžeto komisijai pranešta, kad J. Tautos de facto yra bankrote, nes neturi jokių atsargų. Taip U Thant kalbėjo pristatydamas naują biudžetą, 20 mil. dol. didesnę už pernykštį. Organizacija turėjo susitaupiusi 40 mil. dol. atsargos fondą juodai dienai, bet jis jau esąs visas sunaudotas. Rugsėjo mėn. algoms mokėti pasiskolinta 15 mil. dol. iš kitų padalinių, kurie tiems reikalams negali būti naudojami, nes jie skirti kitų institucijų darbams finansuoti. Nariai skolingi nario mokesčio 65 mil. dol., bet pusės tos sumos nebus galima atgauti, nes skolininkai yra mažos ir neturtingos valstybės.

Be specialių dovanų, kurių

laikiama iš didžiųjų ir turtingų

valstybių, iš finansinės krizės

nebūsi galima išieiti. Bet U

Thant ta proga pamiršo patarti

sudrausti komisijas, kad jos

nedarytų tokių nutarimų, kurių

įvykdymas reikalingas naujų

išlaidų ir kurios biudžete nenumatytos. Afrikos

nariai mažiausiai mokesčių temo-

ka, bet savo fantastiškais nutarimais

daugiausiai pinigų išmėto. Pagrindiniai bankroto kaltininkai

yra Prancūzija ir Sovietų S-ga, kuri

laiką nemokejusi

savo dalies finansuoti tokiems

projektams, kurie joms

Nauji laureatai

Nobelio taikos premija paskirta V. Vokietijos kancleriui Viliui Brandtui už jo pastangas mažinti įtampas Europoje.

Nobelio literatūros premija paskirta Čilės poetui Pablo Nerudai. Jis nusiuko nuo sovietinio tipo komunizmo praktikos, bet teoretiškai sakosi esąs marksistas. Į politinę veiklą dabartiniame Čilės režime jis iki šiol nėra įsivėlęs.

— Sovietų Kosyginas, baigęs vizitą Kanadoje, persikels į Kubą Castro lankyti. Šitas vizitas iš anksto nebuvo skelbiamas.

Kazys S. Karpius, buvęs ilgametis Dirvos redaktorius, mirė spalio 20 d. 4:15 v. popiet Clevelande.

Ar kalbos apie teisę jau atgyvenusios?

The Baltic Review paskutiniame nr., 1971 rugpjūčio mėn., yra Martino Brako straipsnis "Lithuania's International Status — Some Legal Aspects" — per 36 puslapius svarstoma Lietuvos padėtis tarptautinės teisės šviesoje.

Okupacija ir rezistencija teisės atžvilgiu:

Pagrindinis imdamas Haagos konvenciją (1907) ir Niurnbergo tribunolo chartą (1945-6), autorius teisininkas, randa, kad tos tarptautinės sutartys tinka ir Lietuvos padėčiai aptarti. Pagal jas (1) Lietuva tebėra agresoriaus užpulta, ir Sovietų Sąjunga turėtų būti teisiama panašaus kaip Niurnbergo teismo; (2) Lietuvos rezistencija buvo teisėtas tarptautinės teisės atžvilgiu pasipriešinimas agresijai (ir dėl to sovietinis partizanų pravedžiavimas "banditais" yra naujas prasilenkimas su tarptautiniais įstatymais, kuriuos yra pripažinusi Sovietų Sąjunga).

Teisė ar nauda:

Šią teisinę padėtį, kaip autorius dėsto, labai gerai žino jo Vakarų pusės Niurnbergo teisme. Bet jeigu ji įstatymą taikė tik vienam įstatymo laužytojui — hitlerinei Vokietijai, tai dėl to, kad prieš Niurnbergo teismą, parengiamuose pasitarimuose Londone 1945, Sovietai griežtai reikalavo tesavstyti "fašizmo nusikaltimus", ir Vakarų atstovai įstatymo visuotinumą "paaukojo" vardan "pragmatizmo" — vardan gerų santykių su Sovietais.

Autorius nekalba, kad Vakarai taip elgėsi Niurnberge, taip elgiasi ir dabar. Jie žiūri "pragmatizmo" — naudos, ne teisės ir teisingumo. Teisę prisimena tada, kai teisia mažuosius. Teisė turi būti nutildyta, kai susiduria su didžiųjų interesais. Tada jau nulemia viską naudos reikalas. Tada jų sprendimai virsta pasityčiojimu iš teisės.

Gyvenamas laikotarpis yra lyg teisės sutemų metas.

Ar teisė visai palaidota:

Tokių metu ne vienam kyla gundantis klausimas: ar yra prasmės mum kabintis už teisės ir šaukti prieš neteisėtą okupaciją, neteisėtą inkorporaciją, neteisėtą Lietuvos pavadinimą "tarybine Lietuva", neteisėtą tos Lietuvos iškamsinę "vyriausybę"? Gal visa tai reikia priimti kaip įvykusių faktą?

Sio klausimo autorius nekelia, bet atsakymą jį duoda. Duoda faktus, iš kurių matyti, kaip Sovietai stengiasi visus tuos neteisėtus aktus įteisinti. Jie stengiasi ir tebesistengia, nors veltui. Pvz. (1) veltui mėgino prikabinoti vakariečius, kad privertę Lietuvos piliečius repatrijuoti kaip tariamus "Sovietų Sąjungos piliečius"; (2) veltui ragino Lietuvos piliečius registruotis Sovietų atsto-

vybėse bei konsulatuose; (3) veltui reikalavo, kad karo nusikaltėliai būtų teisiami už nusikaltimus "tarybinės Lietuvos teritorijoje"; (4) veltui mėgino įsprausti į taikos konferenciją Paryžiuje 1946 "tarybinės Lietuvos užsienių reikalų ministrą"; (5) veltui siūlė Dumborton Oaks ir San Francisco konferencijoje Jungtinių Tautų organizacijoje duoti vietą Lietuvos iškamsinei vyriausybei; (6) veltui mėgino veikti Lietuvos iškamsinės vyriausybės vardu kai kur Amerikos teismuose ir kt.

Tuos autorius pavyzdžius galėtum dar prateisti dar daugeliu kitų. Jie visi rodo, kaip Sovietams buvo ir tebėra svarbu "teisės markė", kuria nori pridengti savo neteisėtus darbus tarptautinėje opinijoje.

Ką reiškia "nepripažinimo politika":

Prie tų sovietinių mėginimų gauti tarptautinį pripažinimą pridėjom žodį "veltui". Tai reiškia, kad Amerikos vyriausybė gerai suprato Sovietų norus "įsisteiginti" ir nors nieko nepadare ir nedaro Sovietų suaužytai teisei atitaisyti; nors

nevykdė ir nevykdė Kongreso dviem atvejais paskelbtų rekomendacijų vyriausybei, tai bent laikosi "nepripažinimo politikos", t.y. nenori sutepti Amerikos vardo neteisybės įteisinimu, pripažinimu, sankcionavimu, nes jeigu vyriausybė palaimins tarptautinių įstatymų laužymą, tai ji tuo pačiu duos "žalias šviesas" ir savo piliečiam pasekti jos pavyzdžiu — ir laužyti Amerikos vidaus gyvenimo įstatymus.

Kur teisė yra paversta ginklu:

Autorius apie praktines išvadas nekalba, bet jos pačios pra-

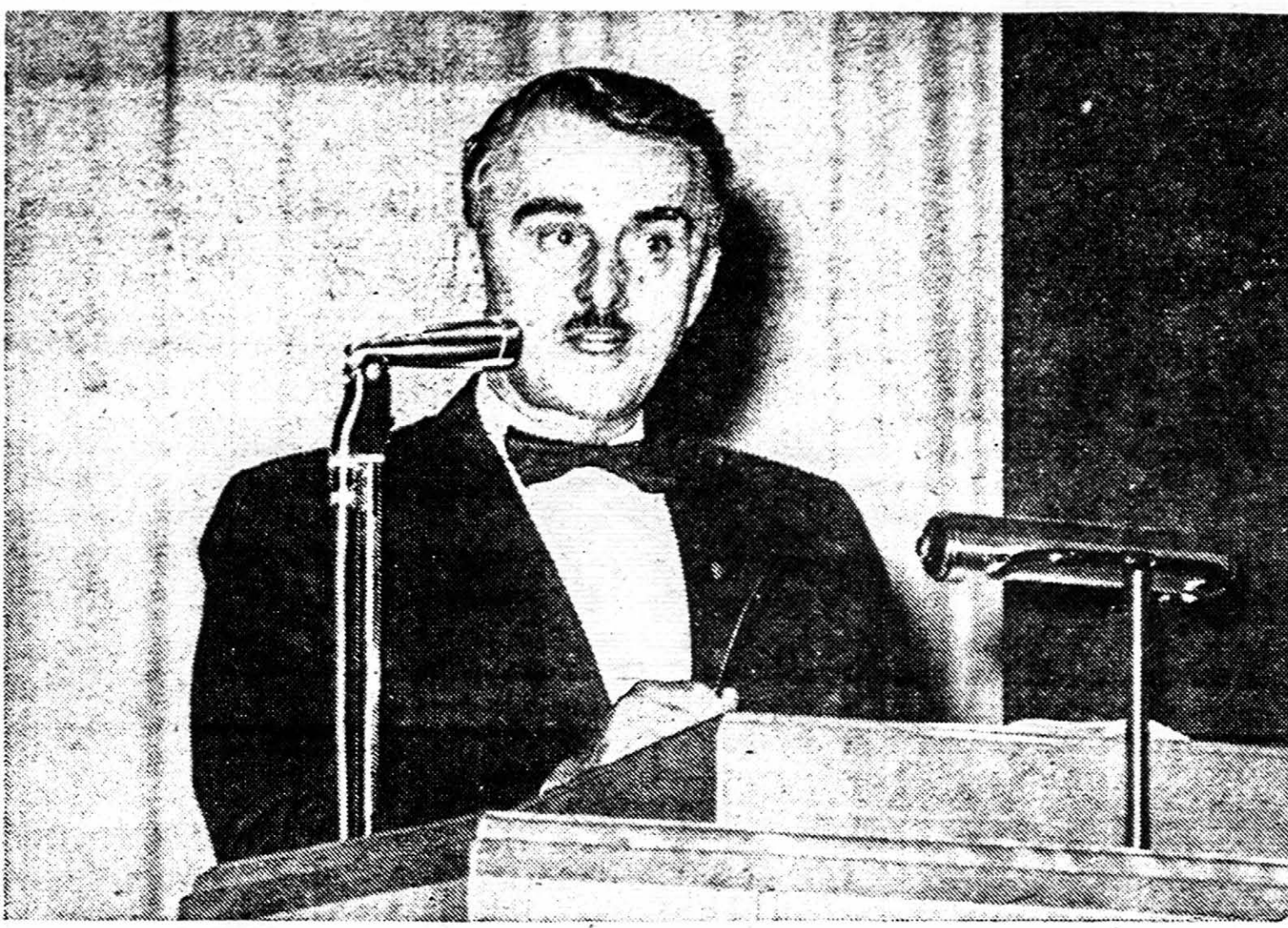
šosi primenamos. Antai teisės reikšmė gerai supranta Sovietų Sąjungoje piliečiai. Tiek Rusijoje du pravoslavų kunigai savo rašte vyriausybei, tiek pasukiniu laiku akademikas ir sovietų "atominės bombos tėvas" Sacharovas laiške "Aukščiausiam sovietui"; tiek Lietuvos kun. Antanas Šeškevičius bei Simas Kudirka teisę paverstę pagrindiniu apsigynimo ginklu.

Jie visi kaltino Sovietų valdžios pareigūnus, kad jie laužė sovietines konstitucijos teise, kuri garantuoja tikėjimo laisvę; kaltino, kad jie laužė Sovietų vyriausybės priimtą J. Tautų paskelbtą žmogaus teisių deklaraciją.

Sovietų valdžia, įrašydama į konstituciją tikėjimo garantijas, ar priimdama minėtą žmogaus teisių deklaraciją, norėjo tais paragraphais pridengti savišalybę. Bet tuos paragraphus kankinami sovietinio režimo piliečiai emė čiupiti kaip lazda, kurios antru galu emė męsuoti valdžiai po nosia, demaskuodami jos veidmainiavimą, gindami savo teises nuo valdžios pasikesinimo.

Išvada:

Nors teisė laužoma, apeinama; nors teisės žodžiu pridengiami nusikaltimai prieš teisę; nors teisė paaukjojama už naudos trupinį, tačiau išnaudojama žmogui ir tautai teisė paliko viena iš nedaugelio priemonių kelti balsui už žmogų ir už tautą; viena iš priemonių nuplėšti kaukę, kuriom piktadūriai pridengia savo piktus darbus, o pilotai savo rankas; viena iš priemonių ir savo tarpe palaikyti visuomeninį sugyvenimą.

JAV LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis kalba Lietuvių Bendruomenės 20 metų sukakties šventėje spalio 10 Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Nuotr. R. Kisieliaus

BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS:

KO NORĖJO MINDSZENTY PRIEŠ IŠVYKDOMAS

Apie kard. Mindszentį išvykimą rugsėjo 28 į Romą iš Amerikos atstovybės po 15 metų azylio Budapešte The Catholic Review kor. Romoje Mary Wilson pranešė, kad jis išvyko po piežiui Pauliui įsakymais patariant. Kardinolas reikalavęs, kad jam dar leistų atlaikyti mišias katedroje, aplankyti motinos kapą, pasiimti dienoraščių ir kitus dokumentus, pasiūlyti pirmo titulą iki gyvos galvos. Visos šios sąlygos nebuvo patenkintos. Jis išvyko automobiliu į Vieną ir iš ten lėktuvu į Romą.

Buvo rašoma, kad Vengrijos valdžia reikalavusi, jog Mindszentis susilaikytų nuo kalbų ir raštų apie Vengriją. Oss. Romo parašė, kad kardinolas nepasirašęs jokių pasižadėjimų. Bet jis esąs subrendęs žmogus, kuris jaučia atsakomybę žodžiuose ir veiksmuose už Bažnyčią ir už savo kraštą.

Per paskutinius 9 mėnesius Budapešte buvo lankęsis Vatikano derybininkas Giovanni Cheli 6 kartus, lankėsi Romoje

ir Budapešte pareigūnas "kultūros reikalams". Derybos su Vengrijos valdžia ėjo nuo 1964, iš Vatikano pusės jom vadovavo A. Casaroli.

Kas sutarta tarp Vatikano ir Vengrijos valdžios — neskelbiama. Spaudoje tepasirodė spėjimas, jog Vengrijos vyskupai turį pasižadėti ištikimybę režimui.

Panašiom derybom Vatikanas ištraukė iš kalėjimo ukrainiečių metropolitą, dabar kardinolą Slipjį 1963, čekoslovakijos kardinolą Beraną 1965 (jau mirusį).

Kard. Mindszentis noras apsigyventi Vienoje, ne Romoje, aiškinamas noru turėti labiau laisvas rankas.

Kiek pasauly katalikų

Vatikano misijų informacijos tarnyba skelbė, kad visame pasauly katalikų esą 690 mil. Per porą dešimtmečių padidėjo 252 mil. Kunigų skaičius per paskutinius penkerius metus pasiliko tas pats — 350.000.

Vatikanas apie ekskunikus

Vatikano kongregacija tikėjimui plėsti buvo suorganizavusi statistinius tyrimėjimus apie kunigus, kurie metė kunigystę. Esą tarp 1963 ir 1969 pasitraukė iš kunigo pareigų 11.000, iš bendro kunigų skaičiaus mažiau kaip 5 proc. Jei trauksis ir toliau dabartiniu tempu, tai 1970-75 pasitrauks apie 20.700. Tuo metu busia 15.500 įšventinta naujų kunigų. Vadinas, metam pasyvas apie 1000 kunigų.

Pasitraukimo pagrindinė priežastis — esąs celibatas, noras vesti. Tik 1 tarp 20 pasitraukusių esąs "praradęs tikėjimą". Kita pasitraukimo priežastis — vienijimasis, santykiai su vyskupais, kunigais ir net tikinčiaisiais. Daugumas pasitraukė būdami 33-43 metų.

Ir šios anketos išvados dabar kritikuojamos kaip ir Amerikos vyskupų surengtos anketos, kuri atsiėjo 500.000 dol. ir kurios išvadas patys vyskupai atmetė. Anketos tokiu būdu nustoja pasitikėjimo. (O Amerikos L. Kunigų Vienybės prieš porą metų surengtos anketos išvados taip ir liko lig šiol nepaskebtos).

Paštas plauja spauda

Paštą perleisus į privates rankas, "pažanga" tokia, kad spauda plaujama didesniais mokesčiais. "Look" magazinas sakė, kad labiausiai dėl padidėjusių pašto išlaidų turėjo sutoti. "The Tablet" sakosi, kad lig šiol pašto išlaidos siekė met 18.000 dol., kad laikraštis pasiektų savo 55.000 prenumeratorių. "Jei nieko nebus padaryta" dabar padėčiai taisyti, tai ateity "The Tablet" paštui turės mokėti 80.000 dol.

Iš Vilniaus aerodromo kasdien išskrenda apie 4.000 žmonių. Beveik tiek pat ir atskrenda. (E)

Latvių leidykla "Liesma" išleido Just. Marcinkevičiaus dramą "Mindaugas". (E)

Irgi enciklopedija

"Mažosios tarybinės enciklopedijos" po beveik 10 metų išleistas trečiasis ir paskutinis tomas. (Verta palyginti: JAV-se, Bostone, J. Kapočiaus leistos Lietuvių Enciklopedijos per 16 metų išėjo 36 tomų—Red.). Dabar, matyt, Maskvai leidus, jau skelbiama apie numatytą naują "lietuvišką" enciklopediją, kuri bus pavadinta — "universal" ir kurios numatyta išleisti vos aštuoni tomų, tokio dydžio, kaip ligšiolinė "Mažoji enciklopedija". Pirmasis tomas pasirodys po 3-4 metų, ir jį būtų baigta apie 1980 metus.

Kuo ji pasižymės? B. Kurkulis "Tiesoje" rugp. 31 paminėjo, kad nors daugiau vietos bus skirta liuanistinei medžiagai, tačiau ir... išsamiai busiant nušviesta "broliškųjų respublikų" istorija ir kt. Tad — vaizdas jau aiškus. (Elta)

Ar žinai, kad

Amerikoj tik 7 proc. gydytojų yra moterys, tik 1 procentas inžinierių moterys, tik 3 procentai teisininkų moterys.

Už kiekvieną dolerį, kuriuo atlyginamas vyras, moteris už tokį pat darbą atlyginama 58 cent.

Visos darbo jėgos 40 procentų yra moterys, visų gyventojų 51 proc. yra moterys, visų balsojuočių 53 proc. yra moterys ir tik 2 proc. tarnybų, kurios "daroma politika", yra moterų rankose.

Kongrese per 10 metų moterų Kongreso narių skaičius iš 17 sumažėjo iki 10.

Tarp 31 mil. moterų, kurios tarnauja, 6,5 mil. yra netekėjusios, 5,8 mil. persikyrusios, 4,6 mil. kurių vyrai uždirba mažiau kaip 5.000 metų.

Dėl to, moterys ir protestuoja prieš jom daromą diskriminaciją.

SPARTA — Rašomos mašinėlės iv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, iv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentišką katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-KALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Kopyčios parpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamas garbingos laidojimas. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priedama kaina.

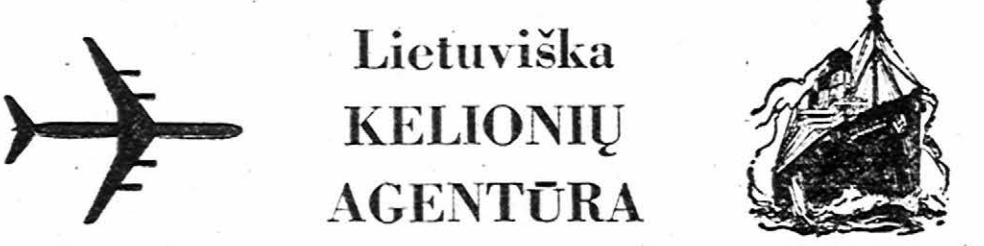
SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS, HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektotojai ir statytojai. 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 2-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom primame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8318. Vilnonės medžiagos įsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkėnė, maištos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gal vykty ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA**

TRAVELER'S VILLAGE
(“VYTIS” INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose
kelionių reikaluose:

LEKTUVAI	Specialios nuolaidos:
VIESBUČIAI	INDIVIDAMS
LAIVAI (Cruises)	(ekskursiniais bilietais)
AUTOBUSAIŠ jdomių vietų lankymas	GRUPĖMS
	JAUNIMUI
	SEIMOMS

Lietuviškam rajone —

LIEITUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

— Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

NEW YORK **CHICAGO**

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312-476-2242

Visais apdraudais ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į

LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinoms, gyvybei ir k.

Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiniam LITAS Travel Service yra pasirašius Jums patarnauti nežiūrint kur ir kada keliautumė. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apstoti, kurio laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiau išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. — LITAS Travel Service talkina iškvičiant gimines iš Lietuvos, atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui, RUOSIATĖS KELIONEN?.. Nepamirškite

LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
SEKINGOS KELIONES!

New Yorko operetės choras ir vadovas Mykolas Cibas dalyvauja mažojoje dainų šventėje, kuri bus šį sekmadienį, spalio 24, 6 v.v. Laisvės salėje, Elizabethė. Nuotr. L. Tamošiūčio

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsniai ir korespondencijos redakcijai taisyti turi būti pateikti ne vėliau kaip prieš savaitę iki paskutinio mėnesio mėnesio. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Raktas į... kišenę

Jaunimo kongreso reikalavimus pradėtas Chicagoje. Pirma rezultatai stebina — vienu vakaru sutelkta per 35,000 dol. Žinia apie tai juo labiau stebina šias eilutes rašantį, kad ji pasiekė kaip tik tuo metu, kai jis skaitė naujoje L. Simučio knygoje „Amerikos Lietuvių Taryba“, jog vienais metais Vasario 16 proga Altas surinko 33,000 Amerikos rinkliavose 33,000...

Vajų organizuoja kongreso finansinis komitetas, kurio pirmininkas yra finansininkas-ekonomistas dr. Juozas Kazickas. Jau anksčiau jis buvo parodęs New Yorke, kad vienos vakarienės metu gali būti sutelkta 30,000 Lietuvių Fondui.

Tie pora faktų rodo, kad tarp lietuvių yra pinigų; rodo, kad tam tikrais momentais kišenės plačiau atsidaro nei įprasta laukti.

Vakar atsidarė Lietuvių Fondo reikalavimai. Šiandien jaunimo kongresui. Rytoj bus nauji reikalavimai.

Kur yra ta magiška jėga, tas raktas į žmonių širdis ir kišenes?

*

Tokio klausimo užkluptas, dr. J. Kazickas aiškino:

— Pirmiausia, turi būti pilnai ir aiškiai suprantama idėja, kuriai prašoma aukos. Ta idėja turi būti konkreti, reali, prasminga ir susijusi su visų mūsų aspiracija — Lietuvos laisvės atstatymu.

Antra, ta idėja turi būti pateikta tokioje aplinkoje ir tokia forma, kuri priimtina didelės aukos pajėgiam davėjui; turi būti sudarytos tokios sąlygos, kurios jis pasijautų pagautas idealizmo ir pasiryžimo savo auką sudėti.

JUOZAS
ERETAS

TARNYBOJE LIETUVAI

Išvadinis žvilgsnis:
TARP DVIEJŲ PASAULIŲ

DVIEJŲ PASAULIŲ RIBOJE — taip aptarė Lietuvos geografą ir dvasinę padėtį Sasys Salkauskis 1919 savo knygoje „Sur les Confins de deux Mondes“. Rytų ir Vakarų riboje.

Tokia padėtis reiškia nuolatinę grėsmę tekti vienos ar antros pusės įtakai. Istorinis likimas ilgiem laikam Lietuvą buvo pastūmęs į Rytų — į slavų įtaką. Labiausiai, kada Lietuva buvo netekusi valstybinės nepriklausomybės ir be pertraukos išbuvo 120 metų Rusijos priklausomybėje.

Valstybinės nepriklausomybės atkūrimas 1918 turėjo Lie-

tuvai grąžinti pusiausvyrą — atitiesti nuo vienašališkos slavų įtakos, bet ir nepanardinti į germanų įtaką. Lietuva turėjo būti pati savimi. Iš tikrųjų nepriklausomos Lietuvos laikotarpis reikė Lietuvos aiškų pasisukimą į Vakarus — ne į vieną kurią Vakarų valstybę, bet į germanų, romanų, anglosaksų pasaulį.

Nebuvo sunku pasisukti į Vakarus valstybinės santvarkos forma — demokratinio parlamentarizmo.

Be didelio vargo buvo priimta ir socialinė struktūra, kuri atsirėmė į masių interesą (ypačiai vykdant žemės reformą).

Be vidaus kovos persiorientavimas pavidėtas javų ūkis ir gy-

(Tęsinys iš praėito nr.)...

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Stasys Barzdukas rugsėjo 18 suvažiavusiems lietuvių spaudos ir radijo atstovams taip kalbėjo:

„Ir prieš 77 metus Vincas Kudirka pasigedo mūsų gyvenimui bendrą, sutelktinių jėgų. Viribus unitis, — rašė tada jis, — mes galėtume daug ką padaryti: pakelti ir sustiprinti savo tautą, išvien tarnauti viešiesiems reikalams, subdrinti priešingiausias nuomones ir kita... nes stovėdami pas tėvynės altorių, šnairuojame vieni į kitus, nepasitikime vieni kitais ir, saugodami įsivaizduotą savo privilegijas, užmirštame sudėti ant to altoriaus pridėtas aukas. Turėtumė būti kitaip: Taisykime vieni kitus, tik be piktumų, be kerštų, be paniekinimų, nežūrėdami kokių ten fiktyvių privilegijų. Ir mūsų dienomis savo mąstymus apie lietuvių tautą paskelbė Jučevičius, kuris savo knygoje mus laiko 'pasigailėjimo verta tauta', nes mūsų savitarpio santykius labiau apsprendžia pavydas, negu artimo meilė, labiau neapykantą, negu pagarba žmogui.“

Stai neseniai vienas lietuvių dienraštis Chicagoje, komentaujamas savo vedamajame Bendruomenės vicepirmininko

Tebus dar pasakyta, kad tokis susitikimas ir kolektyvinis anos aukos atidavimas turėjo tikslą parodyti lietuviškai bendruomenei tiek čia, tiek visame pasauly, kad mūsų sėkmingieji tautiečiai, tvirtai atsistoję šiose sąlygose, yra pasiryžę atiduoti auką, nes supranta, jog žmogaus vertė priklauso ne nuo to, kiek jis turi, bet kiek jis duoda.

Tokia vėjau pradžia turėjo taip pat tikslą virsti pakvietai ir kitiems tapti didžiausiais jaunimo kongreso talkininkais.

Kiek reikės šiam reikalui surinkti? — Jaunimo kongreso komitetas yra pateikęs samatą 150,000. Ją vykdant turės būti griežta atskaitomybės kontrolė, o ir ją svarstant teks kaitaliojant, nes teks derintis prie įvykių eigos pasaulio horizonte, o jie taip rieda, kad gali pareikalauti žymiai didesnių lietuviško jaunimo manifestacijų, o su jom ir didesnių lėšų.

Kita lietuvių šviesuomenės dalis, daug mažesnė, mokėsi Vakaruose — Belgijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje. Ten jie daugumą stiprėjo krikščioniškoje įtakoje. Labiausiai lietuvių veikė Belgijos Louvaino ir Šveicarijos Friburgo universitetai. Tai buvo šiltadaržis lietuvių šviesuomenės galvojimui ir skoniui.

Pasaulėžūrinėje diskusijoje kartais su pasikarščiavimu pasakoma apie kelią iš Romos ir kelią iš Maskvos. Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio pradžia apibūdinti tiksliau būtų kalbėti apie kelią iš milijoninės Maskvos ir dešimt kartų mažesnią Friburgo. Pastarasis daugiausia davė vakarietiškos dvasios veikėjų.

Taip Lietuva nepriklausomybės metais buvo tapusi terenu, kuriame rungsi šios dviejų orientacijos jėgos. Tą procesą sukomplikavo iš Vakarų netrukus atėjusi trečia jėga — anti-demokratinės, totalinės srovės įtaka, davusi Lietuvai vadinamą autoritetinį režimą.

Paskaita, skaityta JAV Lietuvių Bendruomenės 20 m. sukakties šventėje spalio 10 Richmond Hill aukšt. mokyklos salėje N. Y.

PROF. DR. JOKŪBAS J.
STUKAS

Algimanto Gečio išsiuntinėta aplinkraštis, kuriame pranešama, kad Bendruomenė taip pat naudos ir Lietuvos vyčių komisijos vardą, rašydama laiškus ir straipsnius įtakingiesiems amerikiečiams ir amerikiečių spaudai, taip klausia:

„Ar Bendruomenės vadovybė susitarė su Lietuvos Vyčiais, ar ji gavo leidimą naudoti Lietuvos Vyčių komisijos vardą? ... Nei vienas atsakomąs Lietuvos Vyčių organizacijos narys Chicagoje net negirdėjo, kad Bendruomenės vadovybė būtų prašiusi leisti jai prikabinoti „LB“ raides gerą vardą turinčios Vyčių Lietuvos Reikalų Komisijos priešin. Kitų dirbamą darbą pasisavinti labai lengva, bet šitokių pasigarsinimų vyčių daugumos į Bendruomenę neįrašys.“

Tikrai, ar ne gėda mum skaityti tokius straipsnius, kurie klaidingai išplūsdina mūsų veikėjų, kelia pyktį mums ir ardo vienybę mūsų tarpe?

O kaip iš tikro jaučiasi Lietuvos vyčių organizacija dėl numatytų Lietuvių Bendruomenės panašių Lietuvos reikalų ko-

misijų? Galiu drąsiai pasakyti, kaip šios organizacijos centro valdybos pirmininkas, kad mes, vyčiai, džiaugiamės Bendruomenės numatyta veikla šioje srityje, sveikiname jos iniciatorių ir prižadame ne tik kooperuoti, bet ir padėti šiam Lietuvai svarbiame darbe. „Kai du stos, visados daugiau padarys“. „Sutinku su Stasiu Barzduku, kai jis sako: „Viena Lietuva, viena jos laisvė, tad ir vadovavimas turi būti vieningas...“

„Ir negriaukime Lietuvių Chartos. Priešingai, visada ir visur pabrėžkim jos svarbą ir reikšmę. To reikalauja tautinis labas. Argi kas galėtų abejoti tokių Lietuvių Chartos tautinės lietuvių sąžinės įpareigojimų prasmingumu ir reikšme: lietuvis lieka lietuviu ir tautinė gyvybė perduoda ateities kartoms, lietuvių kalba lietuviui yra tautinė garbė, lietuvis kuria lietuvišką šeimą, sudaro sąlygas tautinei kultūrai, remia lietuvišką mokyklą, kuria ir palaiko lietuvių draugijas, skaito spausdintą lietuvišką žodį, brangina savo tautos istoriją, ugdo tauti-

nį solidarumą, pagaliau rūpina si nepriklausomą savo valstybės išlaikymu. Tai vis tikslai, kuriems siekti reikia mūsų visų!“

Ingrida Stasaitė-Bublienė minėtame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suvažiavime spaudos atstovų ir radijo pranešėjų suvažiavime pereiš mėsą klausė, kodėl jaunieji inteligentai nesijungia į lietuvišką veiklą. Ji taip sako: „Vieni aiškina, kad esama mūsų veikla jų nedomina dėl siauros apimties. Be to, jie pastebi vyresniųjų veikėjų tarpe skirtingas grupes, partijas, kurios šių dienų gyvenime nereikšmingos. Daugybė organizacijų ir draugijų, kurios suskaldo mūsų nedidelę bendruomenę — taip pat viena iš priežasčių atsiriboti nuo veiklos. Posėdžiai ilgi, dėl menko dalyko kalbama ir ginčijamasi valandas.“ Toliau ji klausia: „Kas užims šių amžinųjų veikėjų vietas, kas juos pavaduos. Kas ves tautą į geresnį rytojų? Turime ir aktyvių jaunų jėgų, tačiau dalis jų traukia sena vaga, nes ir jie to paties srovę pakendė...“

Tad reikia pagalvoti, kaip šiuos intelektualus įtikinti, kaip atvesti į lietuvišką kelią... Raskime naujų kelių ir būdų šioje veikloje. Todėl daugiau reiktų stiprinti kultūrinę veiklą. Išlaikyti tinkamą aukštumoj mūsų kultūrinės institucijas, mokyklas, jaunimo stovyklas. Daugiau reiktų rūpintis mūsų žmonėmis, jaunu, o ne ginčais. Svarbiausia, nekovokime vandenį Lietuvos laisvės vienas su kitu!

Su šiuo posakiu noriu baigti iškeltas mintis, minint Lietuvių Bendruomenės dvidešimtmetį... Kaip minėjau anksčiau, Lietuvių Bendruomenė Jungtinėse Amerikos Valstybėse ateityje turi tapti visuotiniu junginiu. Kiekviena lietuviška organizacija turėtų įsirašyti į jos narius, sumokėdama, pavyzdžiui, bent 10 dol. metinio nario mokesčio. Bendruomenės vadovybė turėtų pasirūpinti, kad merdinčios lietuviškos draugijos būtų sustiprintos arba, reikalui verčiant, likviduotos, paliekant jų knygas ir turimą Amerikos Lietuvių Bendruo-

menai. Kur galima, Bendruomenė turėtų rūpintis ir lietuviškų parapijų stiprinimu. O dėl kurių nors priežasčių parapijai likviduojantis, B-menė turėtų perimti parapijos lietuvišką kultūrinį lobyną. Galėčiau suminėti ir daug kitų sričių, kuriose Bendruomenė — mūsų visų motina — turėtų reikštis ir vadovauti ateityje.

Galop, sutinku su Lietuvių Bendruomenės Amerikoje pirmininku Vytautu Volertu, jog „nematyti, kad būtų atsiradęs Jungtinėse Amerikos Valstybėse Lietuvių Bendruomenės pakaitalas. Ji išliko ant mūsų visų minčių pagrindo. Šiandien ji laikosi visų mūsų mintimis, kurios ir pataria, ir paskatina, ir įspėja... Neatrodytų, kad Jungtinėse Amerikos Valstybėse Lietuvių Bendruomenė per dvi dešimt metų paseno ir nokina vaisius.“

Mano nuomone, Bendruomenė spėjo subręsti. Matau ją žengiančią į 25-tuosius, o taip pat ir į 50-tuosius sukaktuvinius metus, mūsų visų gerbiama ir mylima motina, globojančią visą lietuvišką veiklą ir visus lietuvius Amerikoje.

„LAISKŲ LIETUVIAMS“
KONKURSAS

Skelbiame rašinio konkursą. Tema visiškai laisva. Vienintelė sąlyga — rašinys turi būti tinkamas spausdinti „Laiskuose Lietuviams“. Galima rašyti novelės forma. Rašinys turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapta, ir, įdėjus autorius tikrą pavardę bei adresą užklijuotame vokelyje, atsiųstas redakcijai iki 1972 vasario 16. Konkurso vertinimo komisija bus sudaryta iš redakcijos narių. Už geriausius rašinius skiriamos trys premijos:

I — 100 dol. Mecenatas — Vincas Kuliešius, II — 75 dol. Mecenatė — dr. Milda Budrienė ir Flora Kurgonienė, III — 50 dol. Mecenatė — Stefanija Rudokienė.

Premijos bus įteiktos „Laiskų Lietuviams“ metiniame rengime 1972 kovo 28 Jaunimo centre. Konkursui atsiųsti straipsniai tampa redakcijos nuosavybe ir gali būti spausdinami „Laiskuose Lietuviams“.

„L.L.“ Redakcija

DVIEJUOSE REŽIMUOSE

Parlamentinių valdymo metu (1918-1926) buvo natūralu, kad valdžios ejo dėl valdžios tarp partinių jėgų. Valdžią turinčioji gali leisti įstatymus gyvenimo eigai tvarkyti. Pirmuo se seimuose (steigiamajame ir pirmajame) daugumą laimėjusios krikščioniškos pasaulėžiūros politinės grupės mėgino susipratimo su mažuma kelią — vyriausybės sudarinę koalicijos; švietimo srity, kuri neišvengiamai yra susijusi su pasaulėžiūra, mėgino įpilietinti dabar vadinamą pluralistinį principą — kompromisą, kuris patenkintų daugumos ir mažumos interesus, leisdamas pasirinkti valdines ar privates mokyklas, sudarydamas 1922 įsteigtame universitete du humanistinius fakultetus — Humanitarinių mokslų ir Teologijos — filosofijos. Pirmame taip nutiko, kad čia susitelkė rytinės orientacijos dėsytųjų branduolys, antrame — vakarietiškos. Abudu fakultetai turėjo galimybę laisvai lenktyniuoti darbais, idėjom, įtakom.

Padėtis stipriai pasikeitė parlamentinę sistemą pakeitus autoritetine (1926) ir pastarojoje stiprėjant totalistinėm tendencijom. Dingo visuomeninių grupių pilietinė lygybė, paremta laisvo lenktyniavimo teise. Spauda atsidūrė cenzūros kontrolėje ir buvo verčiama skelb-

ti režimo propagandinius rašinius be teisės žymėti, jog tai valdžios raštai. Laikraščiai, neleistini be valdžios leidimo, neaprebuotų anų vyriausybės žygio. O tuo pačiu laiku kitas priešinčias dienraštis gali nevaržomas nukentėjusią pusę pulti“ (1931, Nr. 3).

Valdžios pusė rado sau talkininkų ir tarp kai kurių demokratinių grupių, kuriose buvo stiprus sentimentas rytietinei dvasiai ir resentimentas krikščioniškajai, vakarietinei. („Santykiuose su Vatikanu nedaryti klerikalizmo naudai jokių nusileidimų“) — buvo valstiečių liaudininkų suvažiavimo 1931. X. 18-19 rezoliucijoje).

Iš perspektyvos žvelgiant, pastebima tragiška linija ano meto įvykių eigoje. Tragiška, nes juo uoliau režimo atstovų buvo stengiamasi išvengti grėsmės, juo labiau į tą grėsmę buvo artėjama. Demokratija ir parlamentarizmas buvo paaukotas ir įvestas autoritetinis režimas siekiant pašalinti parlamentinio režimo prieštą chaosą ir išvengti to chaoso galimo padarinio — komunistinės diktatūros. Bet represijom slopindamas krikščioniškos bei demokratines krypties kultūrinės organizacijas, režimas tuo pačiu talkino ne tik rytietinės orientacijos veiklai — talkino komunistinei įtakai įsigalėti.

(Bus daugiau)

Paminėtas Pabrėža - vienuolis ir gamtininkas

Spalio 17, sekmadienį, 3:30 v. popiet Kultūros židinyje Brooklynje buvo prisimintas Jurgis Ambraziejus Pabrėža, žymus mokslininkas-gamtininkas ir vienuolis. Prisimintas jo 200 metų gimimo proga. Ši minėjimą surengė Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinis, kuriam pirmininkauja dr. Domas Jasaitis.

Jis ir pradėjo minėjimą, kaip pavadino — židinio viešą posėdį. Pradžioje trumpai prisiminė LKM Akademijos istoriją, kaip ji buvo atgaivinta tremtyje, kad dabar pirmininkauja prof. A. Liutima, S. J., kuris labai rūpinasi Akademijos leidiniais. Dr. D. Jasaitis parodė paskutinius du didžiulius toms, išleistus Akademijos, ir kvietė tuos mokslo veikalus pirkti, prenumeruoti ir skaityti.

Toliau Pabrėžos minėjimui

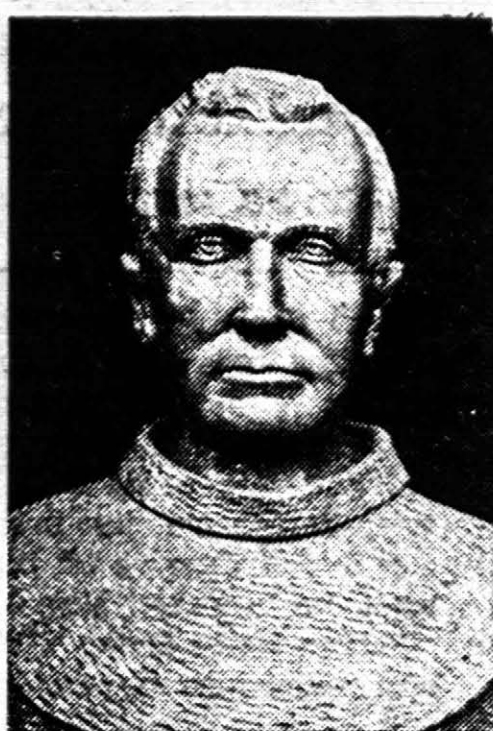
vadovauti pakvietė LKM Akademijos New Yorko židinio valdybos narę dr. Aldoną Janacienę.

PABRĖŽOS GYVENIMO BRUOŽAI

Ji pristatė pirmą paskaitininką Tėv. dr. Viktorą Gidžiūną, O.F.M., kuris savo paskaitoje nušvietė Pabrėžos gyvenimą.

Tėv. V. Gidžiūnas pats buvo Kretingoje ir ten mokėsi, matė didelį Pabrėžos palikimą, jo augalų rinkinius, parašytus medicinos veikalus, jo pamokslų rinkinius. Visa tai darė įspūdio būsimam istorikui mokslininkui. Ir dabar jis renka pamazų medžiagą ir yra pasiryžęs parašyti studiją apie Pabrėžą.

Jo paskaita tai ir buvo lyg kokios studijos santrauka. Pradžioje nurodė šaltinius, kas anksčiau rašė apie Pabrėžą, koks tų darbų likimas, kas da-

Kun. Jurgis Ambraziejus Pabrėža, dail. P. Kalendos medžio skulptūra

bar daroma Lietuvoje.

Jis supažindino su Pabrėžos mokslu Kretingoje, Vilniuje, Varšuvoje, gimnazijoje, kur dėstė gamtą, lotynų kalbą, religiją. Vėliau buvo vienuolyno pamokslininkas, apkeliojo Žemaitiją, sakdamas garsius pamokslus. Buvo ir žmonių gydytojas, gydęs žmones surinktom žolelėmis.

I kiekvieną darbą jis žiūrėjo rimtai, dirbo pasirengęs ir pasisvertęs, todėl pasižymėjo ir kaip vikaras, kaip mokytojas patraukęs mokinius ir kaip pamokslininkas, nes kiekvieną dieną rengėsi pamokslams. Tie surašyti pamokslai išliko iki šių dienų. Trys jų tomai yra Brooklynso pranciškonų vienuolyno.

Paskaitos galas buvo sutrumpintas, nes buvo pasibaigęs laikas. Prelegentas trumpai prisiminė, kaip jis mirė, kaip vėliau sklido garsas apie jo šventumą, kaip žmonės ėjo melstis prie jo kapo, kap. Tėv. Augustinas Dirvelis 1933 pastatė koplytėlę ant jo kapo.

Tėv. dr. V. Gidžiūno paskaita truko 50 minučių.

PABRĖŽA MEDIKAS

Gražia, trukusią tik 30 minučių paskaitą apie Pabrėžą mediką paskaitė dr. Vaclovas Paprockas. Prelegentas pirmą nušvietė, kaip atrodė medicina to meto Lietuvoje ir Europoje,

kaip Lietuvos gyventojai kentėjo nuo karo — nuo 1795 padalinimo ir nuo 1812 metų — prancūzų žygio per Lietuvą.

Toliau kalbėjo, kaip Pabrėža mokėsi medicinos, kaip susipažino su augalų gydomąja galia, kokia naudojosi literatūra. Pabrėža manė, kad kiekvienoje gyvenamoje vietoje yra vaistažolių, kurias žmogus gali sau prisitaikyti ir pasigaminti vaistų. Prelegentas pabrėžė, kad Pabrėžos nuomonė ir patarimai apie vaistažoles, paminėjo agoną. Tie jo aptarimai ir patarimai mažai kuo yra pasikeitę ir šandien. Tai rodo, kad Pabrėža buvo gerai susipažinęs su vaistažolėmis ir gyde, norėdamas padėti žmonėms, sumažinti jų vargą ir kančią.

Nors jis ir nebuvo baigęs medicinos, bet buvo apsiskaitęs, susipažinęs su visa to meto reikiama literatūra, todėl ir jo gydymas vaistažolėmis buvo prasmingas ir išmintingas.

Paskaita buvo dar tuo gera, kad ją galėjo sekti ir suprasti botanikai, bet ir ten tuoj buvo įjungtas ir gimnazija, kur dėstė gamtą, lotynų kalbą, religiją.

Vėliau buvo vienuolyno pamokslininkas, apkeliojo Žemaitiją, sakdamas garsius pamokslus. Buvo ir žmonių gydytojas, gydęs žmones surinktom žolelėmis.

I kiekvieną darbą jis žiūrėjo rimtai, dirbo pasirengęs ir pasisvertęs, todėl pasižymėjo ir kaip vikaras, kaip mokytojas patraukęs mokinius ir kaip pamokslininkas, nes kiekvieną dieną rengėsi pamokslams. Tie surašyti pamokslai išliko iki šių dienų. Trys jų tomai yra Brooklynso pranciškonų vienuolyno.

Paskaitos galas buvo sutrumpintas, nes buvo pasibaigęs laikas. Prelegentas trumpai prisiminė, kaip jis mirė, kaip vėliau sklido garsas apie jo šventumą, kaip žmonės ėjo melstis prie jo kapo, kap. Tėv. Augustinas Dirvelis 1933 pastatė koplytėlę ant jo kapo.

Tėv. dr. V. Gidžiūno paskaita truko 50 minučių.

BALTIJOS VALSTYBĖS TAUTŲ S-GOJ

Memorandumo 50 metų sukaktis

Ryšius su Lietuvos, Latvijos ir Estijos priėmimo į Tautų Sąjungą 50 metų sukaktim, Batun (Baltic Appeal to the United Nations) Jungtinėm Tautoms įteikė memorandumą, kuriame pažymėjo:

"1921 rugsėjo 22 antro suvažiavimo 16-tam posėdyje Tautų Sąjunga didele balsų dauguma priėmė tikraisiais nariais Estiją, Latviją ir Lietuvą.

"Ta proga emiras Zokah-ed-Dowleh, Persijos (Irano) delegatas, asamblejai pasakė, jog priėmimas nepriklausomų valstybių... sustiprins mūsų garbingą instituciją ir padės jai geriau siekti savo tikslų.

"Dabartinių Jungtinių Tautų tikslai yra panašūs. Tie patys rūpesčiai, kad po vienu stogu sutiltų visos tautos, turi atvesti į JT ir Estiją, Latviją, Lietuvą. Trumpai peržvelgus tų trijų valstybių praeitį prieš tūpant ir esant Tautų Sąjungos nariais, kiekvienas įsitikins, kad jos būtų kūrybingos ir naudingos JT narės.

"Estija, Latvija ir Lietuva, būdamys TS narėmis, įrodė savo subrendimą, pasiruošimą valstybiniam gyvenimui ir tarptautiniam bendradarbiavimui.

Toliau papunkčiui išdėstoma kaip tos trys šalys kūrė demokratines institucijas, užtikrino tvarką, palaikė tarptautinius diplomatinis ir konsularinius ryšius. Pabaltijo valstybės TS narių buvo respektuojamos, pav., atmintina, kad Estijos gen. Johan Laidoneriui (nukelta į 6 psl.)

Publika Pabrėžos minėjime klausosi paskaitų

Nuotr. L. Tamošaitis

Paskaita užsitęsė 45 minutes. Vietom klausytojams ji buvo sunkiau suprantama, nes buvo per daug "botaniska" — pritaikyta specialistam gamtininkam.

BAIGIAMOJI DALIS

Pabaigoje buvo parodyta apie 50 skaidrių. Įvairią medžiagą surinko Tėv. V. Gidžiūnas, per fotografavimą R. Kisielius, čia parodė ir paaiškino Paulius Jurkus. Iš įdomesnių vaizdų buvo Pabrėžos tapytos dvi vėliavos, išlikusios iki mūsų dienų, jo kambaryje laikytas šūkis, dabar įrengtas muziejuje Kretingoje, jo daiktai, rankraščiai ir k. Visas rodymas už-

truko 14 minučių.

Pabaigai Leonardas Žitkevičius paskaitė Pabrėžos parašytą eilėraščių Pypkele, pridėdamas pastabą, kad Pabrėža buvo pirmasis, rašęs humoristines eiles žemaitiškai.

Dabar dr. A. Janacienė padėjo kojo paskaitininkam ir visiem prisidėjusiem prie šio minėjimo ir pakvietė pasivaikinti kavą ir pyragaičius. Vaišes parengė Janina Gerdvilienė ir Gražina Bartkienė.

Žmonių atsilankė apie 50-60. Minėjimas buvo akademinio lygio, tik per ilgus. Visą programą užsitęsė per tris valandas. (p.i.)

APIE ŽEMĖS DREBĖJIMĄ

LOS ANGELES, CALIFORNIA

ALLAS centro valdybos su mąnyu rugsėjo 26 Sv. Kazimiero parapijos salę inž. Vytautas Tamošaitis skaitė paskaitą apie žemės drebėjimą ir jo pasekas Los Angeles visuomeninei.

Paskaita susidomėjimas buvo gana didelis — susirinko virš 150 klausytojų. Susirinkimą atidarė Los Angeles Lietuvių Bendruomenės pirm. inž. Eugidijus Radvenis. Priminęs inžinierių ir architektų vaidmenį visuomeniniame gyvenime, pakvietė ALLAS centro valdybos pirm. inž. Vytautą Vidugirį su pažindinti visuomenę su inžinierių ir architektų veikla bei uždaviniais. Inž. V. Vidugiris išsamiai apibūdino ALLAS ir PLIAS organizacinę veiklą nuo įsikūrimo iki šių dienų. Jis apgailestavo, kad jaunoji inžinierių, architektų ir technologų karta nerodo entuziazmo profesinėje organizacinėje veikloje. Būdami kartu didesniame vienetuose galėtume daugiau padėti vieni kitiem profesiniame gyvenime ir taip pat lietuviškai visuomeninei. Veiklioji ALLAS narių dalis gyvai reikišiai vadovauja mose pareigose daugelyje išvijos lietuviškų organizacijų: L. B., Atojų, Tautinėje Sąjungoje, Lietuvių Fonde, skautuose, atitinkiniuose ir t.t. ALLAS cen-

tro valdyba reikišiai jiems pagarbą už jų išpareigojimą ir rūpestį lietuviškos išlaikymo darbe.

Po šio pranešimo išklausyta inž. Vytauto Tamošaitio paskaita. Prelegentas peržvelgė žemės drebėjimo priežastis, susidarantį iš vandens garų nepaprasto spaudimo, kai jūros dugno vanduo patenka į žemės vidurio ugningą sluoksnį. Neapaprasto garų spaudimo pasekų jūrų periferijoje ir taip pat jūros dugne yra susidariusi istis sa ugniakalnių kalnų virtinė. Nei viena pasaulio valstybė negali būti saugi nuo žemės drebėjimo pasekų, kurios susidaro iš garais pripildyto ugninio žemės vidurio sluoksnio.

1663 m. St. Lawrence slėny.

Trumpai

Sv. Kazimiero lietuvių parapijos mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 7. Šiais metais mokyklai vadovauja nauja vedėja — sesuo M. Leonarda, buvusi Chicago Marijos aukštesniosios mokyklos vicedirektorė. Mokykloje užregistruota per 300 mokinių, kurių tarpe 25 proc. lietuviukų.

Sv. Kazimiero parapijos chor'as rudens sezoną pradėjo rugsėjo 10. Ruošiamasi religiniam koncertui, kuris bus Vėrbų sekmadienį — 1972 kovo 26.

(nukelta į 5 psl.)

TAIKOS ĮRANKIAI

Taika ir ramybė daugiau ar mažiau yra nuotaika ar emocija, daugiau — dorybė ar idealas. Tautos įrankiais galime būti mes visi.

Kai rudenio mūsų bažnyčių prieangiuose iškabinami plakatai apie misijas, misionierių pašaukimus, jų sunkius darbus ir aukas, tuomet daugiau ar mažiau ir mus prabyla trys taikos mokytojai.

Vienas iš tokių mokytojų — tai dabartinis Sv. Tėvas. Daugelio jis yra pavadintas taikos popiežium. Ir visai teisingai, nes jo maldos, kalbos, enciklikos, kelionės ir audierijos dvelkte dvelkia taikos dvasia.

1965 spalio 4 skridamas į New Yorką, popiežius Paulius VI lėktuve aplankė kitus keleivius ir kiekvienam davė po suvenyrinį medalį su įrašu: "Amoris alumna pax" — taika yra meilės kūdikis. Tuomet savo kelią į Jungtines Tautas įvairiomis progomis žodį "taika" panaudojo 84 kartus.

Kristus kalba pasauliui per savo Bažnyčią, per popiežius, kad "kelias į taiką glūdi išsivystymo plotmėje".

"Žmogiškas išsivystymas" yra misijų širdis ir nugarkaujis. Misijos mus kviečia būti pasaulio taikos įrankiais.

Kitas iš didžiųjų taikos mokytojų yra Sv. Pranciškus Asyzielis. Jo taikos malda gali bū-

ti mūsų visų kasdieninė misijos malda: "Viešpatie, padaryk mane savo taikos įrankiu. Kur neapykanta — leisk skleistis meilei; kur skriauda — atlaidumui; kur abejonė tikėjimui; kur nusiminimas — vilti; kur tamsybė — šviesa; kur liūdesys — džiaugsmas".

1219 nukeliavęs pas Egipto sultoną Malek el Kamelį, Sv. Pranciškus jį pasveikino ramybės žodžiais: Salem aleikum!

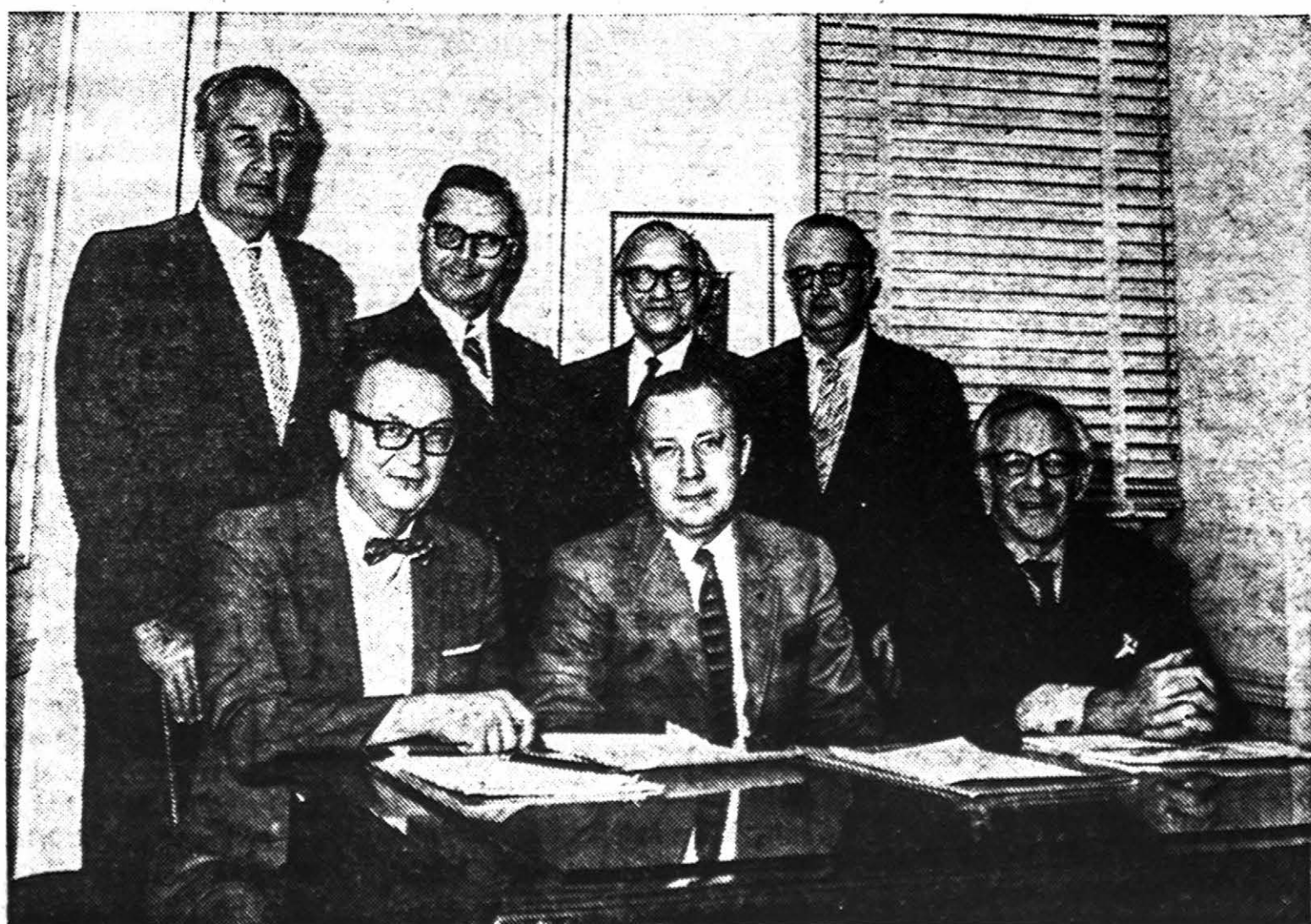
1220 Maroke afrikiečiai nukankino penkis pirmuosius misionierius.

Sv. Pranciškaus pavyzdžiu visais amžiais pranciškonai nešė Kristaus mokslą į visas pasaulio šalis. Pranciškonai misionieriai apkrikštijo ir žemaičius.

Didžiausias taikos mokytojas yra pats jėgų šaltinis — taikos kunigaikštis Jėzus Kristus. Jis kalba kiekvienam krikščioniui: "Palaiminti taikaširdžiai, nes jie bus vadinami Dievo vaikais".

Krikščionių tikėjimas apglėbia visus. Jis yra kiekvieno žmogaus džiaugsmo ir liūdesio dalis. Visi yra mūsų broliai ir seserys.

Kiekvienas iš mūsų gali turėti tokią meilę, kuri padaro mus Dievo vaikais — taikaširdžiais dėl Kristaus. Kristaus mokslo skleidėjai — misionieriai neša paklusnumą, patarnavimą... išganymą... ir taiką šiandieniniam pasauliui. T.B.R.

Bendrojo Baltijos Amerikiečių komiteto posėdis, įvykusio spalio 6 d. Amerikos Latvų biuro patalpose Washingtono, dalyviai. Iš k. sėdi Heikki A. Leesment — Amerikos Estų Tarybos pirm., dr. K. Bobelis — ALT pirmininkas, Gunars Meierovics — Amerikos Latvų Tarybos atstovas; stovi: Gerhard A. Ruschman — estų atstovas, dr. Jonas Genys, dr. K. Sidlauskas ir Bruno Albas — Amerikos Latvų biuro vedėjas.

KEARNY, NEW JERSEY

Parapija

Vasarėlė lyg ir sustabdė šios kolonijos veikimą. Parapija, kuri visada gausi naujais užsimojimais ir idėjomis, sėkmingai baigusi pikniką, vasaros metu vadeles kiek buvo atleidusi. Mažiau buvo susirinkimų, pasitarimų ir kitų suėgų. Vyko kiti darbai: mokyklos kambarių dažymas, tvarkymas ir pasiruošimas naujam sezonui.

Dabar ir vėl visa pagyveno. Pamaldos bažnyčioje gausiai žmonių lankomos. Apie mėnesį parapijai talkino tėvas Anasztazijus Valančius, MIC. Jis sekmadieniais aukodavo gražius kas mišias ir sakydavo lietuvių pamokslus. Savo misiją čia baigė eucharistinėmis (atleidų) pamaldomis, įvykusiomis rugsėjo 28.

Parapijos mokykla, jau su aštuoniais skyriais, vėl pradėjo darbą. Mokinių yra pakankamai. Mokyklai vadovauja seselės pranciškonės. Tikybos pamokos aukštesniosios mokyklos mokiniams prasidėjo rugsėjo 29.

Parapijos skautai, rugsėjo 22 susirinko drauge su tėvais, aptarė savo veiklos gaires ateišantiems metams.

Pažymėtina moterų sodalių veikla. Jos turi gausų būrį narių. Darbščios kaip skruzdės.

lės. Jei ką užsimoja, padaro su kaupu.

Ir dolerį įvilioti moka. Jos remia parapiją, Balfą ir kitus labdarinius reikalus. Rugsėjo 20 susirinkimu pradėjo poatostoginį darbą ir nustatė, kas turi būti vykdoma artimiausiu laiku.

Kita veikla

Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centras, vadovaujamas adv. Fr. Gelinaičio, pradėjo rudeninę veiklą. Vasarą prekyba buvo kiek sumažėjusi, dabar ir vėl atgijo. Didžiausias pajamų šaltinis — parengtų vestuvėm bei kitokiems pokyliams.

Poatostoginis narių susirinkimas, įvykęs rugsėjo 13, buvo gausus ir darbingas. Patvirtintos apyskaitos. Nušviesti atlikti ir atliktini darbai. Iš jų pažymėtini: įrengta automobiliam statyti vieta, atsiėjusi 4500 dol., dar šiais metais oro vėsinimo salėje bus pastatytas naujas 5 tonų vienetas už 3,000 dol. Padidėjo išlaidos. Norint išlaikyti tinkamesnę pusiausvyrą pelno atžvilgiu, prekybą tenka tvarkyti taupiai ir akylai.

Daug sumanumo ir darbo čia įveda prekybos prižiūrėtojas C. Alicks ir vedėjas Juozas Melnyis, kuris čia dirba nuo 1954 ir atlieka dvi pareigas —

vedėjo ir protokolų sekretoriaus.

Balfo skyrius, vadovaujamas Juozo Melnyio, ruošiasi rudeniniam vajui. Sunku tautiečius įtikinti, kad daug dar yra lie-tuvių, aukos laukiančių. Yra gerasirdžių, kurie šį reikalą suprantą, bet yra ir kietaširdžių, neperkalbamų. Tačiau, kad ir sunkiomis sąlygomis, tarpininkaujant parapijos klebonui D. Pociui, vėjus bus vykdomas aukomis ir drabužiais, kaip daryta ligi šiol.

Gerai veikia sąjungiečių 63 kuopa, vadovaujama Julijos Skripkienės. Spalio 31 rengia didelį kortų vakarą Liet. Katalikų Bendruomenės Centro salėje. Bus vertingų dovanų laimėjimams. Vakaro metu bus vaišės: kavutė, pyragai ir kt.

Sąjungietės liūdi ir užjaučia savo narę M. Gerulienę, kuri sunkiai sirgo ir buvo operuota o grįžus į namus, ištiko ją kita skaudi nelaimė: po operacijos liepos mėn. mirė jos sūnus dr. Bernardas, 43 m. amžiaus.

Sergantieji

Sunkiai serga Antanas Dargis. Jam padaryta plaučių operacija. Susipratęs lietuvis patriotas, veiklus visose lietuvių bėse reikaluose. Guli West Hudson ligoninėje, Kearny, N. J. Negaluoja Petras Velevas. Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Draugijos pirmininkas, buvęs Kearny miesto tarybininkas. Gydomi namie.

Serga ir Viktoras Mikonis. Jis jau senyvo amžiaus, bet ligi šiol buvęs tvirtos sveikatos. Taip pat susipratęs lietuvis, visų čia žinomas ir gerbiamas.

Buvo operuotas Antanas Vitkus, veiklus bendruomeninkas ir balfininkas. Išėjo iš ligoninės ir jaučiasi geriau. Žada ir vėl įsijungti į lietuviškąją veiklą.

Tegul Aukščiausias suteikia jėgų ko greičiau visiem pasveikti ir vėl džiaugtis šiuo laikinuoju gyvenimu. J. Mel.

Baltimorės žinios

Liet. Tautinės Sąjungos Baltimorės skyriaus surengtas koncertas spalio 16 praėjo sėkmingai. Koncertas buvo lietuvių svetainės didžiojo salėje. Žmonių buvo prisirinkę nemažai.

40 valandų atleidai Sv. Alfonso bažnyčioje buvo spalio 17. Per visas pamaldas giedojodidysis choras, mokyklos vaikai dalyvavo procesijoje atleidų pradžioje ir pabaigoje. Altoriai buvo skoningai gėlėmis papuošti. Pavaldžie dalyvavo daug žmonių.

Kepsnių pietus surengė lietuvių posto 154 legionieriai spalio 17 Eastern Center salėje, Eastern Ave. Svečiai buvo pavaišinti visokiais valgiais bei gėrimais. Šokių grojo geras orkestras. Veikė ir loterija su daugybe laimėjimų.

Halloween balių spalio 30 rengia Sv. Alfonso suaugusių klubas. Baliaus bus mokyklos kambariuose. Įdomesnės kaukės ir kostiumai bus premijuojami. Pradžią 8 v. Rengėjai kviečia visus atsilankyti.

Bingo žaidimus rengia sodaliės lapkričio 5 Sv. Alfonso mokyklos salėje. Pradžią 7:30 v. v. Sodaliės kviečia visus atsilankyti. Bus visokių valgių, veiks loterija, bus galima laimėti ir visokių premijų. Iš gauto pelno bus perkamos dovanos, kurias išdalins seneliams, esantiems Baltimorės prieglaudose.

Mykolas Paškauskas, anks-tesnės kartos lietuvis, žuvo automobilio katastrofoje — ji spalio 12 suvažinėjo mašina. Velionis buvo ištikimas Sv. Alfonso parapijos narys ir susipratęs lietuvis, dalyvavo įvairiuose rengimuose. Gedulingos mišios už jo sielą Sv. Alfonso bažnyčioje atlaikytos spalio 15. Palaidotas Holy Redeemer ka-

Hamiltono mergaičių choras "Aldas" su choro vadovu solistu Vaciu Verikaitiu. Choras koncertuoja Hartforde.

IR VĖL SKAMBĖS DAINA

HARTFORD, CONN.

Hamiltono mergaičių Aido choras su solistu Vaclovu Verikaitiu, Hartfordo Liet. Bendruomenės komiteto kviečiamas, spalio 30 koncertuos Hartforde.

Sis jaunų gražiabalsių lietuvių choras yra suburtas Jeronimo Pleinio iniciatyva ir nuosirdžiu darbu.

Aido vadovas ir dirigentas yra mums žinomas, talentingas

solistas Vaclovas Verikaitis.

Chorui ir solistui akomponuoja gabus pianistas Jonas Gavenas.

Sios kolonijos ir apylinkės lietuvių kviečiami koncerte gausiai dalyvauti.

Savo atsilankymu paskatinsite jaunąją kartą ir toliau puoselėti lietuviškąją dainą, o patys, atitraukę nuo kasdieninių rūpesčių, pasigėrėsite iš jaunų

krūtinų sklindančiais dainos garsais.

Tad iki malonaus pasimatymo Kanados lietuvių Aido choro koncerte, kuris įvyks spalio 30, šeštadienį, 7 val. vak., Hartfordo Lietuvių Klubu patalpose, 227 Lawrence St., Hartford, Conn.

Sokiame gros Romo Butrimo orkestras. Veiks turtinas bu-fetas.

Valdyba

Bridgeport, Conn.

Pagerbtas Jonas Butkus

Bridgeporto Sv. Jurgio lietuvių parapijos salė spalio 3, sekmadienį, Jono Butkaus bičiuliai bei draugai jo 60 metų amžiaus sukakties proga surengė gražų pietų pobūvį. Miela solenizantą, diplomuotą ekonomistą, savo atsilankymu pagerbė vietos klebonas kun. Pr. Prancuskas (su kuriuo Butkus kas antrą trečią sekmadienį skaito lietuviškas maldas prie altoriaus) ir apie 50 kitų asmenų.

Jonas Butkus

Kalbėjusieji paryškino jo nuolat kelią, būdingus charakterio bruožus, jo lietuvišką stiprybę išeivijoje, visuomeninį veidą ir nepaprastą paslaugumą kitiems. Ypatingai gražiai solenizantą pasveikino penkiolikametis jo krikštėlis Raimundas Barius.

Lietuvių Bendruomenės apylinkė Joną Butkų apdovanojė Lietuvos Nepriklausomybės 50 m. medaliu, o susirinkusieji — gražiu lietuvišku paveikslu. Simboliškai dalyvių auka (60 dol.) pasiūsta lietuviams pranciškam Brooklynje, jų statomam Kultūros Zidiniui paremti. (A.S.)

Baltimorės Lietuvių Sve-tainei — Lietuvių Tautiniam Namui sukanke 50 metų, kai jis pastatytas dabartinėje vietoje, Hollins ir Parkin gatvių kape. Sukaktis bus paminėta 1972 kartu su Vasario 16-tosios iškilimais.

A. J. Cervantes, St. Louis, Missouri, to miesto burmistras, įsijungė į Rezoliucijom remti komitetą. Anot jo, JAV-bių vyriausybė turėtų kelti Pabaltiję kraštų bylą Jungtinėse Tautose ir ją ten tinkamai apginti. Jis pasiryžęs tame žygyje talkinti.

Aloyzas Baronas ir Anatolijus Kairys, abu iš Chicago, Ill., dalyvavo Los Angeles frontininkų ruošiamame tradiciniame literatūros vakare, kuris įvyks gruodžio 4, šeštadienį, Sv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Be paminėtų Chicago rašytojų, programoj dalyvaus ir vietos pajėgos.

Lilija Sukytė, Metropolitano ir daugelio Europos operų solistė, 1972 m. Vokietijoje, Miunchene, įvykstančią pasaulinę sporto olimpiadą atidarys pasauline naujos operos "Sim Tjong", premjera.

Algimanto Kezio, S. J., naują nuotraukų albumą leidžia M. Morkūnas Chicago. Albumo bus dvi laidos. Viena lietuviška "Foto kompozicijos", kita angliška "Form and Content". Knygai įžangą parašė buvęs Chicago Meno instituto fotografijos skyriaus kuratorius Hugh Edwards ir pats nuotraukų autorius A. Kezy.

Kun. Vaclovas Martinkus, Balfio pirmininkas, buvo susirgęs širdies liga ir buvo paguldytas ligoninėje. Dabar sugrįžo į namus ir ten gydosi daktaro priežiūroje. Jaučiasi gerai.

"Jūratės ir Kastycio" operos orkestracijai įvykdyti 1000 dol. paskyrė Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija.

ALIAS centro valdyba pradėjo paruošiamuosius darbus XI-am inžinierių-architektų suvažiavimui, kuris įvyks 1972 m. Washington, D.C. Numatoma gana plati mokslinė ir pramoginė programa, su architektūrinėmis ir mokslinėmis parodomis. Suvažiavimą globoja ALIAS Washington, D.C. skyrius, kuriam pirmininkauja inž. Bačkaitis. Visi skyriai kviečiami iš anksto pasirūpinti atstovais ir eksponatais.

Sen. Edmund Muskie, kuriu teikiama daugiausia vilčių būti demokratų partijos kandidatu į JAV prezidentus 1972 rinkimuose, per JAV LB centro valdybos įgaliotini prie demokratų partijos Antaną Mažeiką yra paprašęs suteikti medžiagos, liečiančios Lietuvos klausimą ir lietuvių. Gauta informacija sen. Muskie žada remtis demokratų partijos rinkiminės platformos sudaryme.

B. Slepetytė-Venskuvienė, Lietuvių Katalikų Moterų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos atstovė tarptautiniams ryšiams, pakviesta Berlyno Moterų Organizacijų centro kaip garbės viešnia dalyvauti Berlyno savaitės spalio 17-21. Suvažiavimo programoj: paskaitos Berlyno socialinėmis, ekonominėmis ir politinėmis problemomis. Vokietijos ir kviestų užsienio moterų organizacijų atstovų pranešimai.

Providence, R. I., lapkričio 7, sekmadienį, 4 val. popiet lietuvių parapijos salėje įvyks koncertas — vakarienis. Programą atliks muz. J. Gaidelio vadovaujamas Brocktono lietuvių parapijos choras.

Detroito Karalius Min-daugo atkū k p. pirmame šiu mokslo metų susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirm. — Viktoras Nakas, vicepirm. — Audronė Kasputytė, sekretorės — Vida Skiotytė ir Rasa Zemaitytė, išd. — Rusnė Baltrušaitytė, socialinių reikalų vadovė — Paulius Kuras, laikraščio redaktorai — Ramunė Mikulionytė ir Saulius Jankauskas.

Balfo rudens vėjus jau visur vykdomas. Centre jau gautos pirmosios aukos. Philadelphia atsiuntė 1500 dol., iš Providence, R. I. — 500 dol.

Balfo centro valdyba posėdžiavo spalio 14. Svarstė visus reikalus, surištus su direktorių suvažiavimu, kuris bus spalio 23 Clevelande. Taip pat kalbėta apie Balfo centro patalpų perkėlimą. Galutinis sprendimas bus paliktas direktorių suvažiavimui.

(nukelta į 7 psl.)

AIDAI — stambus mėnesinis kultūros žurnalas. Metam tik 10 dol. Adm instracija: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Martytė Bačanskaitė iš New Yorko ir Gintaras Nenortas iš Hartfordo, susituokę rugpjūčio 14 Maspetho lietuvių bažnyčioje. Nuotr. A. Dziuko.

ATEITININKŲ KURSAI PUTNAME

Rytinio pakraščio moksleivių ateitininkų ideologiniai kursai įvyks Padėkos dienos savaitę, Nekaltai Pradėtosios Marijos sodyboje, Putnam, Connecticut.

Kursų pradžia — ketvirtadienį, lapkričio 25, 12 val.; užbaigta — sekmadienį, lapkričio 28, po pietų. Kursų mokestis — 25 dol., įskaitant registraciją, maistą ir nakvynę.

pinėse. Nuliūdime liko žmona Anelė ir dukrelės Nellie, Jean ir Albina.

Jonas Obelinis

Registracijos lapai gaunami pas kuopų globėjus.

Registracijos lapus su registracijos mokestiu (5 dol.) prašym sūsti iki lapkričio 13 šiu adresu: Irena Eivienė, 139 Bellevue Ave., Brockton, Mass. 02402. Telefonas 617-583-6492.

Kursai skiriami vyresniesiems moksleiviams ateitininkams. Jaunuoliai, kurie nėra ateitininkai, bet norėtų prisijungti prie Ateities sąjūdžio, ir iš jų vietovių, kur nėra moksleivių kuopų, kviečiami taip pat dalyvauti kursuose ir registruotis nurodytu adresu.

NEW YORKO ŽINIOS

Balfo direktorių suvažiavimas bus Clevelande šį šeštadienį, spalio 23, naujosios parapijos salė. Iš New Yorko važiuoja Balfio reikalų vedėjas kun. Pr. Geiščiūnas, centro valdybos išdėninkas dr. A. Skėrys, finansų sekretorius dail. J. Bagdonas.

Liet. Fronto Bičiulių susirinkimas šaukiamas spalio 23, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinio patalpose, antrame aukšte. Programoj bus nagrinėjamas prof. Antano Maceinos straipsnis — "Nuo kų mes bėgome?" iš "I Laisvę" žurnalo gegužės mėn. numerio, Ig. Kazlauskas referuos apie Leonardo Valiuko tolimesnės veiklos išdėstymo punktus, bus aptarta rytų apygardos LF Bičiulių suvažiavimo klausimas.

Papietė su Putinu organizuoja dramos aktorius Juozas Bulevičius-Boley spalio 31 d. 4 v. popiet Finch kolegijoje. Popietėj dalyvauja: pats J. Bulevičius, toliau — solistė ir aktorė Elena Blandytė, Bronius Balčiūnas, Vytautas Kidolis, Pranas Naujokaitis, Marytė Sandanavičiūtė, Stasys Vaškys, Irena Vebraitienė. Pelnas skiriamas Kultūros Židinio statybai.

Elena Blandytė, dainininkė ir dramos aktorė, atvyksta iš Chicago ir dalyvaus aktoriams Juozo Bulevičiaus-Boley organizuojamoj "Popietėj su Putinu". Ji daug kur yra pasirodžiusi kaip dainininkė, kaip aktorė, kaip deklamatorė. New Yorke prieš keletą metų vaidino "Gatvės vaikė" Emilijos vaidmenį. Veikalą buvo pastatę Scenos Darbuotojų Sąjunga. Kaip dainininkė N. Y. pasirodys pirmą kartą. Jai komponuos Algirdas Kačanauskas. Be to, ji prisijungs prie garsojo Putino romano "Alturių šešėly" skaitymo. Ši "Popietė su Putinu" bus spalio 31 d. 4 v. popiet Finch kolegijoje, 52 East 78 St., Manhattane.

A. a. Jono Vilučio atminimui vietoj gėlių prie velionies karsto Kultūros Židiniui aukojo: A. V. Zumbakiai 10 dol. Pr. Narvydas 5 dol. Pranciškonai dėkoja.

Maironio lituanistinės mokyklos naujas tėvų komitetas pareigom pasiskirstė taip: pir. — Juozas Blažaitis, vice. — Nijolė Baltrušionienė, sekr. — Gražina Janušienė, išdėn. — Jonas Vazbys, narė — Ivona Banelienė. Komitetas prašo mokinių tėvus sumokėti mokesčių už mokslą iki šių metų lapkričio 1. Mokėti reikia išdėninkui Jorui Vazbiui prie mokyklos šeštadieniais arba siųsti į namus adresu: J. Vazbys, 63 Seventh St., Cresskill, N. J. 07626. Komitetas būtų dėkingas ir už aukas. Aukus prašom siųsti tuo pačiu adresu. Čekius rašyti LAC Maironis Cultural Program.

Būrelis New Jersey lietuvių spalio 20 prancūzų laivu SS France išvyko į Karibų salas. Ekskursijoj dalyvauja: Albinas S. Trečiokas su žmona iš Orange, Feliksas Mockus su žmona iš Bayonne, Stella Stalmokienė iš Union, Marijona Katilienė iš Kearny ir jos sesuo P. Sedvydienė iš Bayonne, Alicija Koehler iš Union. Jų draugai linki jiems gražių atostogų ir laimingo sugrįžimo.

JAV Lietuvių Bendruomenės šventės progą buvo sumanyta išleisti programą su sveikinimais. Centro valdyba buvo išsiuntinėjusi kvietimus dalyvauti šventėj ir atsiti savo sveikinimą į leidinį. Pirmieji atsitiptė tqlima Phoenix apylinkė iš Arizonos, antrieji — Elizabeth apylinkė, trečioji buvo Patersono apylinkė. Prie sveikinimų buvo pridėti ir čekiai, kuriuos rengėjai sugrąžino nepanaudoję. Rengėjai dėkoja visiems tom trim apylinkėm už jautrų reagavimą.

Richmond Hill, N. Y., šiaurinėj sekcijoj parduodamas viešos šeimos namas iš 4 miegamųjų kambarių, kur galima padaryti ir penktas. 1½ vonios, 220 kilovatų elektra su moderniais įrengta virtuve ir šaldytuvu bei gaziu rūsiu. Namu mokesčiai yra maži. Skambinti tel. VI 6-6396.

Ieškomas pastoviam darbiui jaunesnio amžiaus buhalteris (accountant) su geru atlyginimu Woodside, N. Y., vienai įstaigai. Skambinti po 7 val. vakarais tel. 454-1864.

Mažosios dainų šventės programa

Spalio 24, šį sekmadienį, vyksta mažoji dainų šventė Elizabetho Laisvės salė. Šventė pradedama 6 v. v. Pradžioj i sceną įžygiuos chorai, oficialiai šventę atidarys prof. A. Aleksis, Vargonininkų ir Muzikų Sąjungos garbės narys, toliau — Amerikos ir Lietuvos himnai, Malda už tėvynę — J. Naujalis. Diriguoja V. Mamaitis.

Toliau — Meno daina — J. Tallat Kelpšos, Mergužė, lėliu — J. Bndoriaus, O kad išauštų — J. Zilevičiaus, — diriguoja Algirdas Kačanauskas; Einu per kiemą — B. Jonušo, — diriguoja autorius; Pirmyn į kovą — A. Aleksio, — diriguoja autorius; Oi lekia, leikia — M. K. Čiurlionio, Atsiveikinsimas su giria — St. Šimkaus, — diriguoja V. Mamaitis; O toli, toli — S. Gailevičiaus, Nei vėjas pučia — K. V. Banaicio, Jaunystės maržas — J. Stankūno, — diriguoja Algirdas Kačanauskas.

Baigiant pirmą dalį bus pristatyta ką tik iš spaudos išėjusi prof. Juozo Zilevičiaus knyga "Lietuvis vargonininkas šventėje". Kartu bus paminėta ir Vargonininkų-Muzikų Sąjungos 60 metų sukaktis. Knygą pristatys ir apie sukaktį kalbės Paulius Jurkus.

Po pertraukos pradedama B. Budriūno kantata — "Lietuvos šviesos keliu". Žodžiai B. Brazdžionio, solo partijas dainuoja solistė Irena Stankūnaitė-Silva ir Vaclovas Verikaitis. Diriguoja Mykolas Cibas. A. komponuoja Juozas Stankūnas. Šventė baigiamą Lietuvosiais esame mes gimę — St. Šimkaus. Diriguoja Algirdas Kačanauskas.

Programą praveda Vanda Galbuogytė.

Po visos programos bus visos programos choram. Taip pat bus platinama ir naujoji knyga "Lietuvis vargonininkas šventėje".

Iš New Yorko organizuojamas autobusas. Tuo reikalu rūpinasi Romo Keizo vadovaujamas kelionių biuras.

Darbininko spaudos kioskas su naujomis knygomis ir lietuviškomis plokštelėmis dalyvaus Mažoj dainų šventėj Elizabetho. N. J., spalio 24, sekmadienį, 6 val. vak. Šventės dalyviai turės progos įsigyti knygų, plokštelių, apsimokėti Darbininko prenumeratą, gi ne skaitantieji ir užsiprenumeruoti laikraštį.

Clevelando vyrų oktetas ir solistė Irena Grigaliūnaitė dainuoja JAV LB šventėje spalio 10 New Yorke.

Nuotr. R. Kisieliaus

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠVENTEJE

JAV Lietuvių Bendruomenės 20 metų sukaktis buvo atžymėta iškilmingu aktu spalio 10 Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salė, Richmond Hill, N. Y. Su mažu pavėlavimu akademija prasidėjo 3 v. popiet.

Pirmoji dalis buvo skirta iškilmingam. Pradžioj per garsikalbį buvo perduota triukšminga maršų muzika (garsų efektus sumaniai buvo įrašęs ir juos perdavė Algis Reivytiš). Pradžioj suprojektavo ir surežisavo Jonas Rutenis. Įneštos aštuonios lietuviškos vėliavos, nes tiek yra apylinkių New Yorko apygardoj. Nešantieji vėliavas buvo atžymėti kaspinais, kur buvo įrašyti apylinkės vardai.

Per garsikalbį sugroti Amerikos ir Lietuvos himnai. Invokaciją sukalbėjo Tėv. Pranciškus Giedgaudas, O.F.M., kartu prisiminęs ir mirusiuosius. Čia ir buvo prijungtas mirusiųjų pagerbimas. Visiems su stojus, per garsikalbį skambėjo momentui pritaikyta muzika (bene Wagnerio).

Trumpa įvadinė žodį tarė JAV LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, kuriam teko daugiausia rūpintis šios šventės surengimu. Oficialiai akademiją atidarė LAV LB centro valdybos pirmininkas Vytautas Volertas, savo kalboje apžvelgęs Bendruomenės nuėitą kelią, atžymėjęs jos 20 m. sukaktį.

Sveikinimo kalbas pasakė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Vliko vicepirmininkas J. Audėnas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atliko ilgą lietuviškų melodijų pyne — klumpakojį, sukintį, oi žiba žiburėlis, palankę, siuntė mane motinė, dzimdzi drimzi, vizijos (muzika Ch. Daubaro), lietuviškų šokių fantazija (muzika Ch. Daubaro) ir eilę populiarių amerikietišku dainų.

Jis turi virtuoziską techniką ir moka sudaryti nuotaiką, bet šį kartą vargu reikėjo tų šviesų efektų, nes tai tik supirgino koncertą. Ir pačios muzikos reikėjo mažiau.

Antrąjį dalyje oktetas pradėjo T. Makacino Kur-tas kelelis?, toliau ištrauka iš "Paint Your Wagon", muzika F. Loewe, solo dainavo Gytis Motiejūnas; Tik negrįšk — D. Oliverio, Muzikos garsai iš "Sound of Music" — R. Rogers, Lida Rose iš "The Music Man" — M.

menės valdybos vicepirmininkas dr. Henrikas Brazaitis, specialiai atvykęs iš Clevelando.

Prof. dr. Jokūbas Stukas pasakė pagrindinę kalbą. Jis kalbėjo apie Lietuvių Bendruomenės ateitį Jungtinėse Amerikos valstybėse. (Jo kalba spausdinama atskirai Darbininke. Pradėta praėjime numeryje).

Baigiant pirmąją akademine dalį, Jūratė Balsytė-Jasinskienė paskaitė gautus sveikinimus. Jų buvo visos pluoštas ir užsitęsė gana ilgai.

Antroji dalis buvo skirta koncertui. Čia pasirodė Clevelando vyrų oktetas ir akordeono virtuosas Charles Daubaras iš Philadelphijos.

Pradeda vyrų oktetas Koncertą pradėjo vyrų oktetas daina — Balnok, tėveli (liaudies daina, harmonizuota R. Babicko), toliau buvo šios dainos: Tėviskėlė — B. Budriūno, O dalele — B. Vasiliausko, Pajūriais, pamariais — V. Kuprevičiaus, Ugnelė — Algio Bražinsko (tik solistė Irena Grigaliūnaitė), Gaudžia trimčiai — M. Petrausko (solistė su oktetu).

Akordeonistas Charles Daubaras atliko ilgą lietuviškų melodijų pyne — klumpakojį, sukintį, oi žiba žiburėlis, palankę, siuntė mane motinė, dzimdzi drimzi, vizijos (muzika Ch. Daubaro), lietuviškų šokių fantazija (muzika Ch. Daubaro) ir eilę populiarių amerikietišku dainų.

Jis turi virtuoziską techniką ir moka sudaryti nuotaiką, bet šį kartą vargu reikėjo tų šviesų efektų, nes tai tik supirgino koncertą. Ir pačios muzikos reikėjo mažiau.

Antrąjį dalyje oktetas pradėjo T. Makacino Kur-tas kelelis?, toliau ištrauka iš "Paint Your Wagon", muzika F. Loewe, solo dainavo Gytis Motiejūnas; Tik negrįšk — D. Oliverio, Muzikos garsai iš "Sound of Music" — R. Rogers, Lida Rose iš "The Music Man" — M.

SIŪSKIM PRASYMUS PREZIDENTUI

Atsižvelgdama į tai, kad JAV prezidentas Nixonas, apilankęs komunistinę Kiniją, žada taip pat vykti į Sovietų Sąjungą, Lietuvos vyčių New Yorko-New Jersey apskrities valdyba, spalio 15 posėdžiavus centro valdybos pirm. dr. Jokūbo Stuko namuose, nutarė prašyti visus lietuvius ir visas lietuviškas organizacijas šiame krašte neatsidėliojant laisvais telegramomis ir petijomis prašyti prezidentą, kad jis, nuvykęs į Maskvą, prašytų sovietų pareigūnus paleisti Simą Kudirką iš vergų darbo stovyklos ir leisti jam ir jo šeimai emigruoti į Ameriką. Padėkite vyčiam šį svarbų uždavinį atlikti!

BOSTONO ŽINIOS

Laisvės Varpo radijo valandėlė spalio 10 prisiminė, kaip kadaise lenkai buvo užgrobę Vilnių ir sulaužę Suvalkų sutartį. Tuo klausimu kalbėjo pats programos vedėjas Petras Viščinis, kuris yra vilnietis, ir kitas vilnietis advokatas Antanas Juknevičius.

Lietuvių respublikonų vakaras bus spalio 30. Žadama net ir gera programa.

Kun. kleb. Antanas Baltrušėnas spalio 10 savo pamokslė nusiskundė, kad parapija mažėja. Jis pasigedo jaunesnės kartos. Ši karta jau yra suaugusi, sukūrusi šeimas, bet nesimato jos lietuviškojo veikloj.

Parapijos choras laukia naujų chorių. Kas tik gali dainuoti, kviečiamas įjungti į chorą.

Laisvės Varpo "Surumburum" bus spalio 24, sekmadienį, lietuvių piliečių draugijos salė, So. Bostone.

čys Aukštuolis ir Džiugas Stanšis, bosai — Romas Bublys ir Valdas Ziedonis. Oktetui vadovauja Rytas Babickas.

Akademijos uždarymo žodį tarė JAV LB c.v. pirm. Vytautas Volertas.

Šventė visiem paliko gerą įspūdį, gerai buvo suorganizuota, bet buvo per ilgą, visa programa užsitęsė apie tris valandas. Buvo galima sutrumpinti sveikinimus raštu, neskaitant pilnai visų oficialių pavadinimų, o tik suminint svarbiausias mintis. Galėjo apkarpyti ir akordeono muziką, ypač gale, kur publiką praėjo "užiminėti" kaip restorane.

Newark, N. J.

Katalikių Moterų Sąjungos 68 kuopa Newark, N. J., mini kuopos 50 metų jubiliejų ir metinę šventę. Šv. mišios spalio 24, sekmadienį, 10:30 val. ryto su bendra šv. komunija lietuvių švč. Trejybės parapijos bažnyčioj.

Pietūs 1 val. popiet parapijos salė. Pietum auka 3 dol. asmeniui. Kviečiamas sąjungietis ir iš kitų kuopų, o taip pat ir viešnieks bei svečiai.

Kviečia kuopos valdyba

Tautų Sąjungoje...

(atkelta iš 4 psl.)

1925 buvo pavesta misija TS vardu vesti derybas ir sėkmingai išspręsti sienų klausimą ginčą tarp Turkijos ir Irako.

Išvadoje sakoma, kad, remiantis visokiomis deklaracijomis apie kolonializmo panaikinimą ir apsisprendimą laisvam, nepriklausomam gyvenimui ir kad tos trys respublikos neteko nepriklausomybės dėl sovietų okupacijos 1940 m. birželio mėnesį, visi Jungtinių Tautų nariai turi reikalauti, kad Pabaltijo valstybės atgautų savo prarastą nepriklausomybę, įsijungtų į pasaulio bendruomenę, įskaitant ir Jungtines Tautas.

Iki šiol gauti atsakymai iš 34 Jungtinės Tautos dalyvaujančių valstybių. Pats pirmasis atsakymas buvo gautas iš JAV ambasadoriaus prie JT George Bush. Jis savo rašte tarp kitko sako:

"Jūs laiką ir memorandumą apie Pabaltijo istoriją skaičiau su dideliu susidomėjimu. Labai ačiū. Mes pasistengsime atitinkamomis progomis pasakyti Sovietų Sąjungai ir pasaulio bendruomenei, kad ir tautos Sovietų Sąjungos ribose turi tas pačias laisvo apsisprendimo teises, panašiai kaip vadinamose 'kolonijalinėse' šalyse. Ir pasiūlysiu, kad Sovietų Sąjunga leistų pasinaudoti ta teise ir jom".

Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų S-gos Centro valdybos išdėninkui muzikui

A + A

Mykolui Liuberskiui

mirus,
nuoširdžiai užuojautą reiškiam jo žmonai,
dukroms su šeimomis ir kitiems
artimiesiems.

A. L. VARGONININKŲ - MUZIKŲ
S-GOS CENTRO VALDYBA

Muzikui

A + A

Mykolui Liuberskiui

mirus,
žmonai Filomenai,
dukrom — Donatui Samušienei, Angelei Petraitienei
ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

JAV
LB NEW YORKO
APYGARDOS VALDYBA

A + A

Mykolui Liuberskiui

iškeliavus amžinybėn, jo žmonai Filomenai, dukterim
D. Samušienei, A. Petraitienei ir jų šeimom reiškia gilią
užuojautą

New Yorko Lietuvių Vyrų Choras

A + A

Mykolui Liuberskiui

mirus, žmonai, dukrom, giminėm ir Angelų Karalienės
parapijos chorui, netekus savo vadovo, gilią užuojautą
reiškia

Maspetho parapijos choras ir
vargonininkas Vytautas Kerbelis

A + A

Mykolui Liuberskiui

mirus, jo dukrą, sesę Donatą Samušienę ir šeimą liūdėsio
valandoje giliai užjaučia

New Yorko vyr. skaučių židinys
VILIIJA

A + A

Mykolui Liuberskiui

mirus, sesei Aldonai ir skautininkui Samušiai su žmona
reiškiam nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime

New Yorko
NERINGOS tunto sesės

IŠ VISUR

— Čiurlionio ansamblio koncertui į Philadelphia užkvieta Philadelphia LB apylinkės v. ba (pirm. Algis Danta) ir Pietryčių New Jersey apylinkės valdyba (pirm. Balys Raugas) ir visuose rengimo darbuose glaudžiai bendradarbiauja. Koncertas įvyks lapkričio 6 didžiulėje Town Hall. Rengėjai deda pastangas ne tik gausiai į koncertą sutraukti artimųjų aplinkinių lietuvių, bet taip pat pasiekti ir plačiąją amerikiečių visuomenę. Prieš porą metų LB pastangomis sukurta "Grandinė" koncerte ypač gausiai atsilankė lietuvių kilmės amerikiečiai.

— Ateitininkų federacijos tarybos posėdis įvyks Dainavos spalio 30-31. Bus diskutuojama studentų ateitininkų klausimas, žvelgiama į ateitininkų ideologiją ir II Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Posėdį globoja Detroito atkū sendraugų skyrius, kuriam vadovauja B. Neverauskas.

— Dr. K. Sidlauskas, Altos vicepirmininkas, pavaduoja atostogų išvykų Altos pirmi-ninką dr. K. Bobelį.

— Providence, R. I., Balfio 107 skyrius šiemet pasiuntė aukų Balfio centrui 700 dol., nors kolonijoj priskaitoma tik 450 lietuvių.

— Jaunimo metų tautos komiteto atstovų suvažiavimas įvyks Clevelande spalio 23-24. Suvažiavimą bendromis įėjimais organizuoja PLB Jaunimo sekcija, II PLJK komitetas ir II PLJK finansų komisija.

— Antanas Valiūšis, veterinarijos gydytojas, tarnybos reikalais persikėlęs į Barrington, R. I., jau įsigijo namus ir įsijungė į Providence, R. I., lietuviškos kolonijos gyvenimą.

— New Britain, Connecticut, spalio 9 prasidėjo lietuvių kalbos pamokos vaikams. Pirmą dieną susirinko 11 vaikų. Jie padalinti į pirmą ir antrą klase. Mokyklos vedėjas — Juozas Petuška, mokytojos — Nina Stasaitienė ir Aldona Stasiukevičienė, tėvų komitetas — Vytautas Stasaitis ir Juozas Liūdžius. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 10 iki 12 val.

— Waukegan, Ill., LB apylinkės valdyba, vadovaujama arch. Eduardo R. Skališiaus, remdama JAV LB centro valdybos aplinkraščiu nr. 12, pristatė centro valdybai šios sudėties LB Lietuvos reikalų komisiją: kun. Zigmas Ramanauskas, Ričardas Kružikas, Sigita Damašienė, Rimas Tamašauskas, Eduardas R. Skališius ir Gaja Giniotytė Richter. Komisijos nariai mokslus baigė šia me krašte ar šiuo metu bestudijuoja. E. Skališius, be tiesioginių pareigų valdyboje, eina ir komisijos pirmininko pareigas.

— Chicago apygardos liutnistinės mokyklos kviečiamos kuo greičiau registruoti savo mokinių tautinių šokių ratelius, pranešdamas ir šokėjų skaičių, pas TSK sekretorę Birutę Vindašienę, 6435 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 925-5612.

— Miami Beach išnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais, prie pat jūros VAI-NU resorte, 8210 Harding Av. Miami Beach, Florida, 33141. Telef. (305) 864-3586.

— Reikalinga pagyvenusi moteris namų ruošai senelių poilsio namuose, vedamuose sėsieliu. Dėl sąlygų prašom skambinti vakarais 7-9 val. (203) 923-9004 arba rašyti: Villa Maria Rest Home, Thompson, Conn. 06277.

— Lietuviška klebonija ieško šeimininkės. Kreiptis: kun. Balys Ivanavskas, 6527 Superior Ave., Cleveland, Ohio, 44103. Tel. (216) 431-5794.

SPORTAS

OCEANSIDE — LAK 1-1

Išvyka į Oceanside futbolo mėgėjams tvindė rūpestio raukšlės — priešininkas, po 3 rungtynių, be pralaimėjimo (vienos lygiosios) ir turėjo į varčių santykių 8-3. Vis dėlto LAK vyrai egzaminą išlaikė ir spalio 17 ištampė lygiąsias 1-1.

LAK sudėtis: Zadvydus; Beleckis, Trampas; Bagdžiūnas I; Kreicas, Remėza III; Vainius II, Rauba II; Sabaliauskas, Budreckas, Šileikis (Cantor).

Oceanside vienuolikė (italų bei ispanų mišinys) techniškai pajėgi ir su ja juokų nėra. Permaininga, apylygė kova: Pirmo kėlinio vidury susižeidžia Trampas (nukentėjo ankščiau operuotas kelias) — jį pakeičia Cantor. Tuoj po to, 30 min. Oceanside, iš kampo, veda 1-0. Turi progų ir mūsų šaliai, kartą per 2 minutes pelno 2-0 kampo, bet pastangos su-
dužta.

Antro kėlinio pradžioj pavojingas Oceanside antpuolis, ir Kreicas partiesia žaidiką, einantį su kamuoliu. Bauda, bet to neužtenka — teisėjas, žiauriu nuosprendžiu, mūsų šalį iš aikštės. Derybos sprendimą pakeisti taip ir lieka bergždišios.

Nuostabu — mūsų šaliai, likę dešimtyje, susikaupia, nuščiūva kalbos, šūkavimai — komanda pradeda sklandžiau derytis, darbuojasi iš peties. Sukauptos pastangos neša vaisių — 80 min., iš Budrecko padavimo, Šileikis žaibu prasiplėšia ir nesulaikomai išvilpina aukštą kampo 1-1.

Sauniai pasirodė vartininkas Zadvydus, sulaikęs, likvidavęs eilę sultingų šūvių. Be to, pirmasis puolimų trejetukas buvo veiklus, nors kartais turėjo darbuotis be tinkamo užnugario, o gintai atkakliai, ryžtingai.

Spalio 16 pirmenybių rungtynes turėjo LAK jaunučiai, pralaimėję prieš Ukrainian Youth 1-4. Pauliaus Bagdžiūno vadovaujamas atžalynas pastebimai gerėja. Pirmam kėliny priešininkas vedė 1-0, o po pertraukos mūsų šaliai išlygino 1-1 (Karmazino įvartis). Tolesni pusvalandį apylygis žaidimas, kur abi pusės turėjo progų. Deja, į pabaigą mūsų šaliai pristigo patvaros ir turėjo įsileisti 3 įvarčius. Beje, lietuviai žaidė dešimtyje. LAK jaunučiai: Bobelis; Landsbergis II, Rajeckas I; Šilbajoris II; Blaževičius, Labutis II, Karmazinas; Rajeckas II, Galinis, Kulpa.

Savo tarpe. Nuolatinis sporto bendradarbis Atletas. Šioms savaitėms buvo išdumęs pasiūlymą ir Europą, tad tekę šokti į taktą ir šiose skiltyse pasisakyti futbolo temomis. Po eilės metų vėl dėkinga proga iš arčiau pasiekti New Yorko lietuvių futbolą. Ir koks išpuolis? Jaučia savo pajėgumą dar pilnai neišlukštenusi, giedra vienuolikė. Giedra nebūtinai dėl to, kad jos sudėty dviejų žaidikų vardas yra Giedrius (Bagdžiūnas II, Klivečka II). Dėmesio skiriama ir futbolu prieaugliui, kurį būtina želdinti. Trumpalaikiui bendradarbiui uždavinį lengvino talkininkė Dalia Bagdžiūnaitė, registravusi poros rungtynių eigą. Bent šiuo atveju, kas gi gali tvirtinti, jog moterys neturi pilnų teisių?

Vienas kitas skaitytojas klausia, kodėl ir ką reiškia prie kai kurių sportininkų pavardžių priedas: I, II, III ar IV. Jau Lietuvoje (ir kituose Europos kraštuose) taip buvo įprasta, pagal vyresniškumą, žymėti brolius. Pagyvenusių sporto mėgėjų atminty dar dabar yra įstrigę krepšinio žymūnai: Andriulai (I, II ir III, Norkai (I ir II), Puzinauskai (I ir II)... Europos sporto spaudoj nėra vardų prie-

sportininkų pavardžių, dėl to romėniniai skaitmenys, kad būtų išskirti broliai. Palaikydami europinę tradiciją, taip rašome ir dabar.

K. Čerkeliūnas

SEKMADIENI FUTBOLAS

Spalio 24 LAK vyrai turi pirmenybių rungtynes prieš West New York (iš New Jersey). Vieta — mūsų aikštė, Kissena Corridor, 150 gatvė, Flushing, Queens. Pradžią 2:30 val. 12:45 val. pradeda rezervinės.

West New York yra GA lygos šiaurės grupė ir po 4 rungtynių vis dar be taško. Mūsų šaliai proga sustiprinti savo padėtį pirmenybių lentelėje (3 vieta).

Iš Lietuvos vyčių veiklos

New York — New Jersey apskrities susirinkimas buvo rugsėjo 26 Kings Point parke Great Necke.

Jaukioj lauko aplinkoj pirmi-ninkas ir kiti pareigūnai padarė pranešimus. Apie Lietuvos vyčių 58-tąjį seimą pranešimą raštu atsiuntė Vytautas Radzianavas.

Valdyba 1971-72 metams išrinkta tokia: pirm. Larry Janonis iš Bronx, N. Y., pirmas vicepirm. Anthony Kober iš Port Washington, N. Y., antras vicepirm. Kazys Šipaila iš Hillside, N. J., protokolo sekretorius Anna Mitchell iš Linden, N. J., finansų sekretorius Michael Grigaliūnas iš Bayonne, N. J., izdininkas Loretta Stukas iš Mountainside, N. J., izdo globėjai: Joseph Sable iš Jersey City, N. J., Dorothy Dutkus iš Maywood, N. J., Mary York iš Jersey City.

Apskrities dvasios vadas kun. Frank Bulovas naujai išrinktą valdybą įvedė į pareigas.

Po susirinkimo vietos vyčių 109 kuopa visus pavaišino jautienos kepsniu.

Kitas apskrities susirinkimas bus gruodžio 5 Aušros Vartų parapijoj, Broome Street, Manhattan, prie Holland tunelio.

Mary R. York

Kas norėtų skelbti Darbininke prašomas skambinti: GL 2-2923

SERVICE

DURACLEAN
CARPET CLEANING and
FURNITURE CLEANING
We Take Pride in Our Work
Call 914 WH 6-8035 — 106 Russell St., White Plains, N.Y. Ask for PETE PAVONE

MARTHA TAYLOR'S CONCEPTION

By appointment only men, women, children custom tailoring style creation — 228 Union St., Jersey City, New Jersey call 201-432-7854

AGEAN ISLES RESTAURANT

781-87 East 31st Street Brooklyn, N.Y. Cor. Flatbush & Ave. H — For reservations call: 212-434-7496-70 We also do catering

THE FASTEST WAY

Quick, Safe, Natural Weight Loss
Up to 10 to 20 lbs a week. No drugs, no tiring exercises. Men, women, problem cases welcome. Other activities. Heated ocean pool, Sauna, Massage. Special—weekend \$25 per person; weekly \$95 per person. We can make you beautiful at beautiful

MAGNOLIA MANOR

Hesperus Circle, Magnolia, Mass. 617-325-3053

Harvey tire repair shop open 7 days a week, new & used tires sold, flats fixed, tires recapped 208 W. Bigelow St. Newark, N.J. Call (201) 242-7176

The Health Nut — Fort Lee's own Health & Diet Center a complete line of organic foods, vitamins, minerals, candy, cosmetics. Call 201-944-1135

Mario's auto inspection service complete brake repairs front end work, electrical work tune ups our specialty auto repairs skilled mechanics Shell Bay Road Mayville opp exit of State Inspection Sta. 609-465-5607

**TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923**

MALE FEMALE

ENGINEERS POWER PLANT PROPOSALS

Minimum 5 years power plant proposal or preliminary design experience, preferably nuclear, with aseismic design, HVAC, piping, thermal cycle, plant layout, electrical installation or general power background. To prepare and price turn-key plant proposals. — Salary commensurate with experience + liberal company benefits.

Send resumé to
W. F. Wockenfuss.

WESTINGHOUSE ELECTRIC CORPORATION

200 Park Avenue
New York, N.Y. 10017

PSYCH-NEURO NURSES

Registered nurses needed to work in the dynamic new Harvard Study Unit at the Boston City Hospital. Be a member of a progressive teaching unit with opportunity for personal growth. Excellent fringe benefits. Call Mr. Forest Eastman at —

(617) 424-5101

(collect calls accepted)

NURSES NEEDED

Call (201) 923-0405
SOUTHSIDE REGISTRY
FOR NURSES
1063 Bergen Street
Newark, New Jersey

KOSCOT

INTERPLANATORY INC.

Exciting and glamorous career opportunity unlimited earnings potential. No exp. necessary. Complete training program flexible working schedule. Call 822-6749 — Kosmetics for the Communities Tomorrow

DISPLAY

Furs by Karol If you think buying your precious furs from a Furrier whose background stretches across a century, means you're smart. Its Karol for the mother of the bride fashions for bridesmaids, "after 5" cocktail dresses. KAROL one of the nation's finest specialty stores — Garden State Plaza Paramus, N.J. Charge lay away plans — daily to 8:30, Saturday to 6 PM.

SMALL INVESTMENT necessary, excellent opportunity for men with sales ability, the most advanced type electronic equipment to improve telephone efficiency. Exclusive territories available.
Call (212) WE 9-5300

RESTAURANT

**TONY DA CENEA
TAVERN & RESTAURANT**
Open 7 days a week Good food & excellent service. For Weddings, Parties, Communion & Confirmations
72 Elm Road, Newark, N.J.
201-589-0376

Taisom radio ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Ave., Glendale, N. Y. 11227. (2 bloka nuo Woodhaven Blvd.)

INTERTRADE EXPRESS CORP.

pirma jums pasakė —
dabar jūs giminės
tai patvirtina

Užsakykite tikrai

specialių rublių certifikatus Lietuvon

Jie yra geriausia dovana

Su jais jūsų giminės gali gauti ką tik nori už normalios kainos dalį. Tai lyg apsilankymas krautuvė su \$100.00 ir apsipirkimas prekį \$200.00 ar \$300.00 ar dar didesnės vertės sumoje. Pristatomas į namus per 3-4 savaites. Pilnai garantuota. Kaina \$2.13 už vieną specialų rublį. Absoliučiai jokių kitų mokesčių. Prašykite VETUI SIUNCIAMŲ ILLUSTRUOTŲ KATALOGŲ. UŽSAKYKITE DABAR — užsakykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N.Y. 10010
Tel. 982-1530

LABAI SVARBU

automobiliai

Tik trumpam laikui

MOSKITCH 412 IE \$2995.00
ZAPORCHETS ZAZ 966 \$1895.00
Prieinami labai riboti kiekiai. Todėl nelaukit, užsakykit dabar.

Apartamentai

Mes priimame užsakymus butams ir apartamentams. Prašykite mūsų specialų biuletinį.

Virginia 9-4496

**A. R. SHIPLEY
COMPANY**
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVE. (Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Typewriters

Lithuanian and English

for sale at reasonable prices, also adders, calculators, mimeos, complete line of office machines and equipment. Rentals. Repairs. ALL LANGUAGES TYPEWRITER, CO., INC. 119 W. 23rd Street, New York, N.Y. — Chelsea 3-8086.

Real Estate — Land

Saugiausias ir pelningiausias pinigų investavimas yra žemė. Vertingų sklypų nuo vieno iki šimto akrų jūs galite pirkti gražioje Connecticut valstijoje, geromis kainomis ir išsi-mokėjimais. Šiuo reikalu kreiptis: Eugenijus Orentas — Arthur Gal Real Estate Co. Realtors, 943 Farmington Ave., West Hartford, Conn. 06107. Tel. 232-7040

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

- ☐ Prašau pratesti prenumeratą 1972 m.
☐ Siunčiu prenumeratą už 1971 m.

Vardas ir pavardė

Adresas
DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$.....

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Spaudai parenti \$.....

Siunčiu skolų už m. \$.....

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekmadieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288. 62-15 68th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radijo valandėlė nauju laikui! WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunavičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies, KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stas Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

ŽIEMOS EKSKURSIJA I LIETUVĄ kaina \$599.00

Išvyksta iš Bostono gruodžio 23, 1971

Norintieji su šia grupe keliauti, prašome skubiai registruotis.

Kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

390 WEST BROADWAY
South Boston, Mass. 02127

Telef. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonis

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBES PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausias dešros
Kelienei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai.
Užsėkite — ištikinsit!

9 DIDŽIULS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916

TAUTŲ FESTIVALIS VENGRŲ SUKILIMO 15-KOS METŲ SUKAKČIAI PAGERBTI

Spalio 24, sekmadienį
4 val. popiet

Roosevelt viešbuty, didžiojo salė
Madison Ave. ir 46 gatvė, Manhattan

Sokių ir dainų programoj dalyvaus 20 tautų! N.Y. lietuvių taut. šokių grupė — vad. J. Matulaitienė; latvių sopranas Editė Zeilė, su kanklėmis; estų dainininkė Ell Tabur, su gitara; bulgarai, Krymo totoriai, serbai, ukrainiečiai ir k. Ateikit! — Prisidėkit!
Auka: \$4.00 suaugusiems, \$2.00 studentams ir vaikams (mažiau 12 m.)

DAIL. ONOS PAŠKEVIČIENĖS TAPYBOS KŪRINIŲ PARODA

1971 m. spalio 30-31

KULTŪROS ŽIDINYJE
361 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y.

Lankymo valandos: šeštadienį — nuo 12 iki 9 v.v., sekmadienį — nuo 10 v. iki 8 v.v. Atidarymas — spalio 30, šeštadienį 5 v. popiet. Kalbės dail. Vytautas K. Jonynas.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

Lietuvių Moterų Klubų
Federacijos Valdyba

TAUTŲ FESTIVALIS VENGRŲ SUKILIMUI PAMINĖTI

Tautų Festivalis New Ycrke įvyks šį sekmadienį, prisimenant kad Vengrijos revoliucija prie 15 metų Sovietų buvo palaužta. Šis minėjimas sutampa su Jungtinių Tautų 26 me-

New Yorko, New Jersey ir ir Mass. žinios šiame numery spausdinamos 6-7 puslapiuose.

Rašantiems Darbininkui ir kartais savo rašinius prisunčiantiem skubos paštu (special delivery) primename, kad JAV paštas skubaus pristatymo mokėsi nuo 30 centų yra pakėles iki 60 centų.

Pirmą kartą —

Popietė su PUTINU

Skaitymas iš garsiojo romano "Alturių šešėly" ir Putino poezijos

FINCH KOLEGIJOJ
52 East 78th Street
Manhattan

Sekmadienį, spalio 31 d.
Punktualiai 4 valandą.

Skaityme dalyvauja:

Juozas Bulevičius
Elena Blandytė
Bronius Balčiūnas
Vytautas Kidolis
Pranas Naujokaitis
Martytė Sandanavičiūtė
Stasys Vaškys
Irena Veblaitienė

Popietė papuoš lietuviška daina viešnia iš Chicago Elena Blandytė, akomponuojant muz. Algirdui Kačanauskui.

Įėjimo auka 5 dol.

Pelnas —
Kultūros Židiniui

tinėm. Spalio 24, sekmadienį, 3 val. popiet Jungtinėse Tautose įvyks metinių minėjimų koncertas. Ta proga ruošiamos demonstracijos prie Jungtinių Tautų — U. N. Plaza — East 46th St. 2 val. popiet. Visi kviečiami prisijungti prie bendros pavergtų tautų demonstracijos. Kas gali, kviečiamas atsi-

nešti plakatus (be kotų!). Po demonstracijų prie J. Tautų, kartu žygiuojama Roosevelt viešbučio link. Ten 4 val. didžiojo salė įvyks tautų festivalis (žiūr. skelbimą 8 pusl.). Programoj ir rengimo komiteje dalyvauja ir lietuviai. Visi kviečiami gausiai dalyvauti demonstracijose ir koncerte.

SIMO KUDIRKOS ISDAVIMO METINĖM PAMINĖTI DARBININKAS SKIRIA SAVO METINĮ KONCERTĄ

Po trumpos akademinės dalies aukšto lygio patriotinę koncerto programą atliks išskilioji solistė GINA ČAPKAUSKIENE iš Montrealio. Jos dainavimas Chicago Lietuvių Operoj ir jos koncertai Los Angeles, Worcester, Rochester, Bostone ir kitur sulaukė labai palankaus įvertinimo. • Programoj pasirodys ir MONTREALIO AUSROS VARTŲ VYRŲ OKTETAS (Alfonas Gudas, Rytis Bulota, Albertas Rusinas, Albinas Urbanas, Heroldas Celterius, Alfonsas Jankus, Vincas Kačergius ir Petras Žukauskas). Okteto vadovas — solistas Antanas Keblys. Okteto dirigentė ir akompaniatorė — Madeleine Roch. • Minėjimas koncertas įvyks lapkričio 20, šeštadienį 6 val. vakare Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salė — 89-30 114 Street, Richmond Hill, N.Y. (įėjimas iš 113 St.).

NEW YORKO - NEW JERSEY APYLINKĖS MAŽOJI DAINŲ ŠVENTĖ

Bus atlikta IV-sios Dainų šventės programa, pristatyta J. Žilevičiaus knyga, "Lietuvis vargonininkas išeivijoje" ir paminėta Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų Sąjungos 60 metų sukaktis.

Šventėje dalyvauja: Apriškimo parapijos choras, Brooklyn, vad. A. Kačanauskas; Angelių Karalienės parapijos choras, Brooklyn, vad. M. Liuberskis; Operetės choras, Brooklyn, vad. M. Cibas; Ritos ansamblis, New Jersey, vad. J. Stankūnas; Sv. Petro ir Povilo parapijos choras, Elizabeth, vad. V. Mamaitis; Žibuoklių sekstetas, New Jersey, vad. Liudas Stukas; Vilties choras, Philadelphia, vad. L. Kaulinis; Sv. Juozapo parapijos choras, Waterbury, vad. A. Aleksis. Jungtinį chorą diriguoja A. Aleksis, M. Cibas, A. Kačanauskas, L. Kaulinis ir V. Mamaitis. Solo atlieka Irena Stankūnaitė-DeSilva, sopranas, ir Vaclovas Verkaitis, bosas. Akomponuoja Juozas Stankūnas, o knyga pristato Paulius Jurkus • Įėjimo auka \$3.00 • Data — sekmadienis, spalio 24 d. • Laikas — 6 v.v. • Vieta — Lietuvių Laisvės salė, 269 Second St. Elizabeth, N.J. • Į šventę iš Brooklyn ir Queens važiuos specialūs autobusai. Dėl informacijos ir vietų užsakymo skambinkit Romo Kezio "Traveler's International" kelionių agentūrai, 769-3300.

• Bilietus į šventę iš anksto galima gauti pas choristus, chorvedžius ir šiose lietuviams lengvai prieinamose vietose: Queens-Woodhaven: Marytės Salinskienės šermeninėje 84-02 Jamaica Ave.; Juozo Andrusio apdraudos agentūroje 87-09 Jamaica Ave.; Lito kelionių agentūroje 94-10 Jamaica Ave. Richmond Hill: Jono Ormano apdraudos agentūroje 110-04 Jamaica Ave. Ridgewood: Vytauto Belecko Winter Garden užiegoje 1883 Madison St. Maspeth: Lietuvių piliečių klube 69-63 Grand Ave. Brooklyn-Williamsburg: Ginkaus ledų krautuvėje 495 Grand St. East New York: Kultūros židiny 361 Highland Blvd. New Jersey-Kearny: Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centre 9 Davis Ave. Elizabeth: Lietuvių Laisvės salėje 269 Second Street.

Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų Sąjunga ir dalyvaujantieji chorai maloniai kviečia visus atsilankyti į šią malonią dainų šventę, ypatingai kviečiami tie, kuriems neteko dalyvauti Chicago Dainų šventėje.

"CIURLIONIO" ANSAMBLIO KONCERTAI

PHILADELPHIJOJE IR NEW YORKE

PASIRODO: Vyrų choras

Moterų choras

Mišrus choras, solistai

Kanklių orkestras

Tautinių šokių grupė

VADOVAI

Dirigentas — A. MIKULSKIS
Kanklių orkestro vadovė — O. MIKULSKIENE
Režisierius — P. MAŽELIS
Chormeisteris — R. BABICKAS
Tautinių šokių vad. J. KAVALIUNAITE ir M. LEKNICKAS
Valdybos pirmininkas — VL. PLECKAITIS

Rytinio pakraščio visuomenė kviečiama atsilankyti

PHILADELPHIJOJE, PA.

Šeštadienį, lapkričio 6 dieną, 6 valandą vakaro

TOWN HALL salėje, 150 N. Broad Street

Rengia: L. Bendruomenės Phila. apylinkė

Įėjimo bilietai — 6, 5, 4 ir 3 doleriai.

Po koncerto, visi kviečiami į čiuurlioniečių pagerbti VAISES, SOKIUS ir VAKARIENĘ, Lietuvių Muzikinio Klubo salėje — 2715 E. Allegheny Ave. Įėjimui į vaives ir sokius galioja koncerto bilietai.

Bilietus į koncertą arba vakarienę galima užsisakyti siunčiant čekį arba telefonu pas šiuos platintojus:

Joną Vigelį — 225 Lees Ave., Collingwood, N.J. 08108. Tel. 609-858-4315
A. Krušinską, 1202 Fenwick Rd., Philadelphia, Pa. 19115; 215-676-2345

Čekius rašyti: Lithuanian American Community of U.S.A.

Koncertą rengia ir visus ragina atsilankyti

Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos apylinkė

NEW YORKE

Sekmadienį, lapkričio 7 d., 3 val. punktualiai

Richmond Hill High School salėje

89-30 114 St. Richmond Hill, N.Y.

Bilietai gaunami New Yorque:

APREIŠKIMO PARAPIJOS KLEBONIJA BROOKLYNE — EV 7-2111
ATSIMAINYMO PARAPIJOS KLEBONIJA MASPETHE — DA 6-2236
ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS KLEBONIJA BROOKLYNE — ST 2-2086
HAVEN REALTY — J. Andrusis Woodhavene — VI 7-4477
ROMO KEZIO KELIONIŲ AGENTŪRA BROOKLYNE — 769-3300
BIRUTĖ LABUTIENĖ, RICHMOND HILL — VI 7-5550
LIUDVICA KULIKAUSKIENĖ, BROOKLYNE — 845-6722
ANTANAS DIRŽYS, BROOKLYNE — TA 7-8789
PETRAS BALTRULIONIS, JAMAICA — 297-0991
VLADAS VASIKAUSKAS, RICHMOND HILL — VI 7-1286
"LAISVĖS ŽIBURIO" RADIO RAŠTINĖ — TW 4-1288

New Jersey bilietus platina ir autobusus organizuoja:

KEARNY-NEWARK: Br. Macijauskienė, 429 Highland Ave., Kearny, N.J.

[telef. 998-6797]

ELIZABETH: Vincas Mamaitis, 209 Clark Pl., Elizabeth, N.J. — 351-9057

PATERSON: Antans Rugys, 212 Lawrence Pl. Paterson, N.J. — 525-3340

Koncertą rengia ir visus kviečia atsilankyti

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS